

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam

236. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Vasárnap

1933. évi október 15

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedési díj* címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — *Külföldre* negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlának száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Az öregek, akiket „megkimélnék”

A pénzügyminiszterium a 60 éven felüli lakosoknak az utadól való mentesítésével kapcsolatban még május 18-án rendeletet adott ki. Utólag ez a rendelet jellegzetes és drámai bonyodalmakra adott alkalmat.

Ugyanis, mondja a jelentés, egyes helyeken, a miniszteri rendelet nyomán, az összes 60 éven felüli lakosokat kivették az utadókötelezettség alól. Ami élénken szemet szurt a pénzügyminiszteriumnak, amely — természetesen — emberbaráti munkát akart teljesíteni a mentesítéssel. De mivel minden humanitásnak vannak határai s az utolsó nadrágot senki sem vetkezi le magáról csak azért, hogy egy idegent felöltöztessen, tehát a pénzügyminiszteri emberbarátságnak is vannak határai.

Elég az, ha a pénzügyminiszter, vagy a pénzügyminiszterium megmutatja, hogy van szíve. Eleget vádolják, szidják, gyalázzák, rágalmozdítják, hogy lelketlen. Hogy önkényes és a polgárokat. Hogy kiveszi az éhező szájából az utolsó falatot. Fölösen elegendő tehát, ha bebizonyítja, hogy van emberbaráti érzéke is. De tulmeseznie nem kell mennie.

Ki követelhetné azt, hogy minden 60 éven felüli ember utadómentes legyen?

Megilletheti-e ez a jog például Angelescut, aki szintén elmúlt 60 esztendő, de viszont vagyona megszámlálhatatlan milliókból áll?

Vagy megilletheti-e a nagybirtokosokat akiknek évei arányban állanak házaik és holdjaik számával?

Nem lehet azt kívánni, hogy az állam a jómódúakkal nagylelkűsködjék! Hibát követtek el tehát az alantas pénzügyi hatóságok, amikor mindenkét mentesítettek. Szempontokat kell figyelembe venni. Ennek jár, amannak nem jár. Ez rá szorul, amaz nem szorul rá.

A pénzügyminiszterium, a maga nagylelkűségében, mindjárt meg is mondja pótrendeletében, hogy ki szorul rá és ki nem szorul rá.

Rászorul az, akinek évi fizetése alul van a 3000 lején!

Vigyázat! Figyelem! Nem tévedés! Nem csalás! Nem népámtás! Helyesen írtuk! A 3000 lején!

Nem a háromszázezer lején! És nem a harmincezer lején! Hanem a háromezer lején!

Azaz a havi, mondd és ird: kettőszázötven lején.

Hát ilyen nagylelkű a pénzügyminiszterium!

Ha önnek, felebarátom, havi jövedelme alul van a kettőszázötven lején és a mellett éveinek száma meghaladja a hatvanat, akkor nem köteles utadót fizetni.

De félreértések kedvéért leszögezendő, hogy amennyiben havi jövedelme alul marad a 250 lején, éveinek száma azonban

Fejedelmi pompával fogadták Titulescut Szófiában

Négyszázszemélyes bankett és királyi audiencia

A bukaresti bulgárellenes tüntetések Szófiát kinosan érintették

Szófia, október 14.

Titulescu külügyminiszter csütörtökön délelőtt fél 11 órakor érkezett meg Szófiába. Szalonkocsiját Dragoman bolgár határállomáson egy különvonathoz kapcsolták.

A szófia pályaudvart Titulescu érkezésének alkalmából pompásan feldíszítették. A perronon Malinoff, a szobranje elnöke, Grueff, Boris király tanácsosa és Ponoff ezredes, a király adjutánsa, a kormánynak számos tagja, a kisántantkövetek, a szófia főpolgármester s csomóan mások fogadták Titulescut. Gruoff tanácsos már a pályaudvaron közölte Titulescuval, hogy Boris király délután 4 órakor fogadja kihallgatáson.

A külügyminiszternek a szófia román kolónia nevében egy kislány virágcokrot nyújtott át.

Az állomásról Titulescu autón, Gherghinoff miniszter kíséretében, a román követségre ment, a hol meg is szállott. Az utvonalon végig hatalmas tömeg ünnepelte a külügyminisztert, a házak bolgár és román lobogókkal voltak feldíszítve.

Déli 12 órakor Titulescu udvariassági látogatást tett a királyi palotában, ahol nevét bejegyezte a vendégeknyobbe.

Valamivel később Vasile Stoica, Románia szófia követe bankettet adott Titulescu tiszteletére.

Musanoff minisztere'nők és Titulescu toaszt-párbaja

Este az Union klubban Musanoff bolgár miniszterelnök rendezett vacsorát Titulescu tiszteletére, a vacsorán a bolgár kormány összes tagjai részt vettek. Az első felköszöntőt maga a miniszterelnök mondotta, aki Titulescut üdvözlötte a bolgár kormány nevében, mondván, hogy

a román nagyok közül I. Károly király pleonái látogatása óta Titulescu érkezett először hivatalos méltóságában Bulgáriába.

E látogatásban a bolgár kormány a megkülönböztetett barátság megnyilvánulását látja s ennek a bolgár kormány és a bolgár nép is annál inkább örül, mert a két

miniszter 59 csak, az utadót köteles megfizetni, különben úgy elektekválják, hogy csak úgy roppog.

Ezzel szemben ha havi jövedelme felül van a havi 250 lején, vagyis eléri a fantasztikusan tetszetős 251 lejt, hogy ne mondjunk 253, vagy 254 lejt, akkor ön utadóköteles még akkor is, ha éveinek száma meghaladta a 60-at, hogy ne mondjuk a 70-t, vagy a 80-at.

nemzet régi, lelkes kapcsolatát nem feledtette el nála a közelmúlt évek néhány szomorú, zavaró eseménye.

Titulescu hasonló udvariassági kifejezésekkel fűszerezett beszédben válaszolt a miniszterelnöknek, hangsúlyozva a két szomszédos ország bensőségesebb együttműködésének szükségességét.

A diszvacsorát fogadtatás követte, a melyen 400 személy vett részt.

Titulescu érkezése alkalmából az egész bolgár sajtó oldalas cikkeket méltatja a román-bolgár közeledés jelentőségét.

Egyébként Titulescu és Musanoff között már csütörtökön délután megkezdődtek a tárgyalások, amelyek pénteken folytatódtak.

Titulescu Boris királynál

Szófiából jelentik:

Boris király csütörtökön délután 4 órakor fogadta a román külügyminisztert, akit estebédre is magánál tartott. Az estebédén Musanoff miniszterelnök pohárköszöntőt mondott, hangsúlyozva, hogy Bulgária őszinte barátságot akar és igaz híve a béke igazi munkájának, annak a munkának, amelynek alapelveit a népszövetségi egyezmény fektette le, a nemzetközi szerződések pedig kiegészítik.

Kinos hatása volt Szófiában a bukaresti tüntetéseknek

A bukaresti bolgár követség előtt lezajlott tüntetés rendkívül kinos hatást váltott ki Szófiában, különösen azért, mert egybeesett Titulescu látogatásával. A bolgár sajtó nem akarja a román kormány hibájának felróni a tüntetést, de viszont a lapok élesen bírálják a felelőlen elemek tevékenységét, amely a vezetők legjobb szándékait is megzavarja.

A tüntetések Szófiában annál nagyobb csodálkozást és elítélést váltottak ki, mert nem tekinthetők a dobrudzsai bolgár elemek magatartása következményeinek.

Egyébként a szófia sajtó, a tüntetés ellenére is, megőrzi hangjának udvariasságát.

ték. Bulgária élénk érdeklődéssel figyel minden munkát, amely az egyenetlenkedések kiűzéséből és célzózza az államok közül.

Titulescu megköszönte Musanoff üdvözlését s örömet fejezte ki, hogy a béke munkálásában Románia és Bulgária egy uton haladhatnak a népszövetségi alapokmány alapján. Románia a szerződések tiszteletbentartásának az elve mellett áll, azonban őszintén akarja a barátságos kapcsolatokat, főként szomszédos államaival.

Minden 45 percben egy katonavonatot rohan Szibérián át

Az orosz csapatok megkezdték a felvonulást

Mukden, október 14.

Az orosz-japán feszültség miatt a szovjetkormány elhatározta, hogy minden eshetőségre felkészülve, megkezdje a csapatösszevonásokat a mandzsúriai határ mentén. Magánjelentésekből az derül ki, hogy az orosz csapatok Pogranicsnaja közelében csoportosulnak, míg a mandzsú hadsereg Hailar közelében helyezkedik el.

A csapatok felvonulása tehát már megkezdődött. Charbini jelentés szerint az oda Szibérián keresztül érkezett utasok elmesélése szerint vonatjuk minden 45 percben katonavonatokkal találkozott. Ezek a katonavonatok a személyszállító vonatokat is megelőzve, szinte megállás nélkül közlekednek és szállítják a felfegyverkezett orosz csapatokat kelet felé.

Mert a pénzügyminiszteriumnak van szíve.

Nem kérdezi azt, hogy ön 75 éves korában miképpen él meg, miképpen élvezi élete munkájának gyümölcsét havi 251 lejből? Csak azt kérdezi, befizetted-e az utadót?

S nem kérdezi meg, hogy honnan van neked havi 251 lejed? A nőgyeleltől kapod ajándékba? Kegydíjnak utalja ki valame-

lyik nyugalmazott bankigazgató?

Nem! Nem kérdez semmit!

251 lejbe kerül, mondjuk, 4 darab Havanna szivar. Négy darab szivart naponta elfüstölni igazán nem sok.

S ez az a havi jövedelmi összeg, amely önt már, legyen akár 21 éves, állástalan siheder, akár 99 éves dédapa, utadó megfizetésére kötelezi.

Még mindig nincs egység-front Anglia, Franciaország, Amerika és Olaszország között

Olaszország nem akarja a leszerelés kérdését a német-francia viszony elmérgesedéséig fűteni

Az angol sajtó is hibáztatja, hogy kormánya a franciák mellé állott

Genf, október 14.

A leszerelés ügye tovább zajlik. Franciaország mindent elkövet, hogy a nagyhatalmakat Németországgal szemben együttes lépésre bírja. A leszerelési konferencia elhalasztása ugyan biztosra vehető, bár az olasz javaslatot formálisan még nem tárgyalták le, az érdekelt államok közötti tanácskozások azonban meglepő szorgalommal folynak tovább, aminek a magyarázata talán az, hogy Franciaország most szeretne valami elhatározó eredményt kicsikarni, amíg a dolog még meleg.

EGYÜTTES NAGYHATALMI JELENTÉS

Ilyen eredmény volna Németországgal szemben az is, ha az öt tárgyaló nagyhatalom közül négy közös jelentést adna ki a tárgyalások eddigi eredményéről, még abban az esetben is, ha közben a megállapodás létrejönne a konferencia megtartása előtt minden akadály elhárulna. Anglia erre vonatkozólag tett is már javaslatot. A javaslat szerint a franciák, olaszok, angolok és az amerikaiak közös jelentést adnának ki az eddigi tárgyalásokról, mintegy dokumentálva azt, hogy ők egyetértenek a kérdésben s egyedül csak Németországgal van baj. Erre a jelentésre az amerikaiak hajlandóknak mutatkoznak, Olaszország azonban húzódzik. Minden olasz-francia barátság ellenére is költve érzi magát Németországgal szemben s ragaszkodik ahhoz, hogy semmi olyant, ami a helyzetet elmérgesítené, ellenben mindent, ami közeledést hozhat létre.

Érdekes egyébként, hogy angol részről is van barátságos hang az olasz álláspont mellett. Az Evening Standard című angol lap nagy megértéssel magyarázza az olasz álláspontot, amely szerint Mussolininak közbe kell lépnie Genfben, mert

nem volna hasznos az, ha Németországot kényszerítő alternatívák elé állítanák. Ebben az esetben odáig fajulhatna a dolog, hogy Németország a konferencia elhagyására kényszerülne, ami egyet jelent a leszerelés kérdésének végleges, de elszomorító „elintézésével”.

Mussolini most új javaslatot szeretne kidolgoztatni az öt nagyhatalommal. Ebben az új javaslatban aztán Olaszország kívánságára pontosan megállapítanák azt az időpontot, amikor a Németország fegyverkezését korlátozó intézkedések hatályukat veszítik. Az olasz javaslat a tárgyalásokba be akarja vonni Németországot is, hogy ezzel még a látszatát is elvegye annak, hogy a négy nagyhatalom Németország nélkül intézkedik Németországról.

A FRANCIA FÉLHIVATALOS JELENTÉSE

A félhivatalos jellegű francia Havas-ügynökség jelentést közöl a leszerelési kérdés jelenlegi állapotáról. Természetesen francia beállítás szerint mutatja az eddigi fejleményeket, amelyek szerint mind francia eredmények, még akkor is, ha a nagyhatalmak nem voltak hajlandók olyan „röviden” elintézni Németországot, ahogyan Paul Boncour szeretné volna.

A Havas jelentése szerint Párisban egyhangulag vette tudomásul a minisztertanács Paul Boncour jelentését az eddigi tárgyalások eredményéről és a francia kormány sorozatos állásfoglalásairól. A minisztertanácsot nagyon kielégítette az, hogy Franciaországgal együtt Anglia és Amerika is egyöntetűleg ellenzik a német követelések teljesítését.

Ez a sajtóiroda úgy tudja, hogy Genfben határozat történt a három nagyhatalom egységes álláspontjának irásbafoglalására.

Olaszország ezek szerint teljesen kimaradt. Ezt a jelentést a három nagyhatalom a német küldöttségnek nyújtják át, de lehet az is, hogy a Népszövetség elnökségén keresztül juttatják a német birodalmi kormány tudomására.

Olaszország viszont most már egyre határozottabban kardoskodik a próbaidő lezárítása érdekében, hogy így könnyítsen Németország helyzetén.

NADOLNY:

NÉMETORSZÁG NEM ENGED...

Németországban a kezdeti meghökkenést most makacs csökönyösség váltotta fel. Franciaország sikeres mesterkedései elkésztették

a németeket s

talán megtörténik az, amitől Olaszország fél, hogy Németország elmarad a konferenciáról, amelynek így semmi értelme sem lesz.

Nadolny Genfben nyilatkozatot adott a sajtónak s kijelentette, hogy Németország a történelem után semmi egyezkedésről nem akar hallani.

Leszerelési egyezmény Németország hozzájárulásával addig nem születik meg, amíg a nagyhatalmak a német nép követeléseit el nem fogadják. Arról pedig szó sem lehet, hogy Németország elfogadjon olyan egyezményeket, amelyeket az ő kizárásával, de az ő terhére fogadnak el a nagyhatalmak.

Nadolny nyilatkozata kétségkívül az olasz pártfogásra támaszkodik. Mussolini ugyanis megújította azt az ajánlatát, hogy öthatalmi konferencián igyekezzenek létrehozni azt az egyezményt, amit Németország is elfogadhat, mert a megalkotásában része lesz.

SIR SIMON IS KÖZVETÍT

Ujabb jelentések szerint Sir Simon angol külügyminiszter lázas erőfeszítéseket tesz, hogy közvetítsen a német és francia álláspontok között s így megmentse a csőd felé haladó leszerelés ügyét. Az angol külügyminisztert nyilván Nadolny újabb elszánt nyilatkozata ijesztette meg s ezért közeledik most az olasz álláspont felé. Egyébként Angliában egyre erőteljesebb az az álláspont, hogy az angol kormány elkötelező megnyilatkozása a francia kormány álláspontja mellett talán elszórt dolog volt, mert elmérgesítette a dolgokat.

Ennek a kialakuló új angol közvéleménynek ad hangot Lloyd George is, aki a leszerelés kérdésével kapcsolatban újra írt egy cikket. Lloyd George azt mondja, hogy

Már Amerikában is?

A khaki-ingesek jobboldali diktátorra akarták kikiáltani Rooseveltet

A felfegyverzett tömegek Washington osztrómára indultak volna

Philadelphia, október 14.

A rendőrség egy nagyon érdekes politikai csoportot, az úgynevezett khaki-ingesek csoportját leplezte le, amelynek az volt a célja, hogy

Roosevelt elnököt megkérdezése és akarata ellenére jobboldali diktátornak kiáltja ki. Az összeesküvők központi irodájában terveket találtak, amelyek szerint a philadelphiai khaki-ingesek megtámadják a nemzetőröket, hatalmukba kerítik a fegyverraktárakat és tömegeiket felfegyverezve, Washington osztrómára sietnek.

A rendőrség számos letartóztatást fogatosított s jelentésünk szerint már a khaki-ingesek egész összeesküvő vezérkara a börtönben ül. Rooseveltt börtönében.

Egy albán portást azzal gyanúsítanak, hogy ő volt a brassói álarcos rablótámadás vezére

Revolver, munició és hamis utlevél az albán portás lakásán

Brassó, október 14.

Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett az a rablótámadás, amely Brassó egyik külvárosában, a cementgyár közelében történt. Hat álarcos bandita megtámadta Orendi Viktor kereskedő házát, az egész családot leterrorizálták és, miután nem sikerült pénzt kivenni az áldozatokból, súlyosan megsebesítették őket.

Heteken keresztül tartó lázas nyomozás után a brassói rendőrség bünygyi osztályának sikerült letartóztatni egy Habip Hamid nevű albán férfit, aki a Farolavaslamezgyárban teljesített portási szolgálatot. Erről az albánról kiderült, hogy bukaresti albán banditákkal áll összeköttetésben és ezeknek segítségével követte el a rablótámadást.

A rendőrség egy levelet fogott el, amelyet az albán kapott Bukarestből. Ebben a levélben egyik cinkostársa különböző részleteket tár fel a Brassóban elkövetett vakmerő rablótámadásról, ugyanakkor pedig Erdély különböző városaiban lakó módosabb polgárokat sorol fel azzal, hogy kitűnően ki lehetne őket fosztani. Habipnál tartott házkutatás során több revolvert és municiót találtak, amelyek nyilván a rablás céljait szolgálták.

A rendőrségi nyomozás azt is megállapította, hogy Habip az álarcokat Gebauer Károly buzasori üzletében vásárolta. A kereskedő, valamint annak Roth Alice

nevű elárúsító leánya

felismerték Habipban azt a férfit, aki hat álarcot vásárolt az üzletben.

Az álarcok közül egyébként egyet a betörés színhelyén annak idején megtaláltak.

Habip lakásán fényképpel ellátott, de Sadic Kadriovics jugoszláv honpolgár nevére kiállított nyilván hamis utlevelet is találtak. Azonkívül megállapították, hogy Habipnak felesége van Jugoszláviában, akitől nem vált el és ennek ellenére egész csomó fiatal lánynak tett házassági ajánlatot Brassóban.

A brassói rendőrség kérésére Bukarestből Brassóba hozták Habip több barátját, ezekre azonban nem sikerült rábizonyítani, hogy a rablótámadás éjszakáján Brassóban tartózkodtak volna. Ezért mindannyiukat szabadlábra helyezték.

A nyomozást vezető Bancila Nicolae bünygyi osztályfőnök több személyt szembesített Habippal, akire a rablótámadás összes áldozatai ráismertek. A súlyos bizonyítékok ellenére is Habip tagadja a terhére rótt bűncselekményeket. Az albán pénteken délután átadták az ügyészségnek, a nyomozás pedig tovább folyik, mert az a gyanú, hogy Habip letartóztatásával egy országosan garázdálkodó veszedelmes rablóbandáról sikerült lerántani a leplet.

Sohase vakaródzék

Ne súlyosbítsa a bajt vakaródzás által, hanem vásároljon még ma egy doboz Cadum-kenőcsöt a gyógyszerésznél. — Azonnali, megkönnyebülést fog érezni és a gyógyulás rohamosan fog menni. A Cadum kenőcs szuverén szer ekzéma, pattanások, sörny, rüh, kiütések, felpedések, karcolások, csalánkiütések, arányerek, pörkők, fejszörny, rágások, sebek, stb. ellen.

Angliának nincs erkölcsi jogosultsága mereven fellépni Németország ellen,

mert a tény az, hogy a versaillesi békeszerződéseket Németország teljesítette és a nagyhatalmak nem. Anglia váltsa be ígéretét s ne feledkezzék meg régi vezér-elvéről, az igazságról és méltányosságról. Anglia s Franciaország is megígérte Versaillesben, hogy mihelyt a német leszerelés megtörténik, ők is leszerelnek. Ehelvett az történt, hogy Németország teljesítette a rákényszerített békeszerződések rendelkezéseit, Franciaország és Anglia pedig egyszerűen megfedkeztek a leszerelésről. Az igazság az, hogy a győztes hatalmak ebben a pillanatban erősebb, nagyobb és képzetesebb hadseregekkel rendelkeznek, mint 1919-ben.

Franciaország most a békeszerződések többi aláíróinak beleegyezése nélkül akarja megszegni a kötött szerződések rendelkezéseit. Csodálkozhatik-e, ha ezek után Németország arra az álláspontra helyezkedik, hogy a békeszerződések többé semmiféle tekintetben nincsenek érvényben, mert azokat maga Franciaország semmisítette meg.

— Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj, görvél- és angolkór, pajzsmirigynagyobodás és golyvaképződés esetében a természetes „Ferenc József” keserűviz a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhültek.

Késelt, mert kikacagták világmegváltó tervét

Rikkancs, akinek „több esze van” mint Titulescunak és Benesnek együttvéve

Budapest, október 14.

Különös verekedés és ennek során gyilkossági merénylet történt Budapesten az egyik korcsmában.

Az ivóban Gradvol Gyula rikkancs együtt üldögélt barátaival. A rikkancs beszélgetés közben kijelentette, hogy ő egy olyan tervet dolgozott ki, amelynek alapján az egész világ gazdasági bajait orvosolni lehetne.

A rikkancs elmondta világboldogító tervét is.

A kormánynak nem kellene egyebet tennie, mint

megalakítani egy rikkancs-minisztériumot és kényszeríteni minden polgárát, hogy vegyen mindennap egy ujságot, a befolyt összegekből pedig fedezni lehetne az adókat.

Amikor a fiatal fiú előadását nagy kacagás követte, Gradvol dühössé vált és most már hangosan kiabálni kezdte, hogy neki több esze van, mint Titulescunak és Benesnek együttvéve.

Mikor ezután is kikacagták, a fiatalember kést rántott elő, hadonászni kezdett és Tibura György barátját súlyosan megsebesítette.

A többiek elmenekültek és rendőrt hívtak elő, aki megállapította, hogy Gradvol Gyula örült és nagyzási örületben szenved és intézkedett a rikkancs tébolydás szállításáról is.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

Popovics Ferenc

fodrászüzletét

Hirscher-u. 20 szám alatt

október hó 12-étől átvettem

Elsőrendű személyzetemmel a t. női és férfi vendégek legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Méltányos árak! Berletnére ndkívül kedvező feltételek.

Szíves pártfogást kér

Filipánits Lajos

fodrász.

VILÁGPOLITIKA

Ha Mussolini és Titulescu találkoznak...

A folyam méltóságát teljesen hőmpölygő hullámai ország-ból-országba futnak át a közép-európai térben, elsiklanak ragyogó városok alatt, mosolyogva üdvözlők a kedves bajor helyek panorámáját. Passaunál nem ismerik a náci-határ szigorát, ábitatosan megcsókolják Bécs szegélyeit, ránevetnek a pozsonyi várra, Komáromra, áttörnek a Csallóköz csatáit és Vise-grád hegyeit, gögösen átkevelykednek Budapest merész hidai alatt, belevesznek az Alföld szélességébe, meg-megállodognak a Fruska-Gora zöld dombjainál, kiszélesednek Titelnél, csodálják a belgrádi Kalimegdán képét, sziklával, örvényekkel, rejtelmekkel hadakoznak a zegzugos Kazán-szorosban és a Vaskapunál, és szétvesznek a bolgár és a román sikság vízi világa között.

Mennyi föld, mennyi nép, ahol átfutnak! Mennyi szépség, mennyi emberi erőny, amit látnak! Mennyi békesség és természetes csönd, ahol mennek-mendegélnék a hullámok!

Vellamit cselekedni kell, hogy ne csak a hullámok közlekedhessenek zavartalanul országok és népek között, ne csak ők enyelegjenek boldogan a vidékkel, hanem az emberek, az áruk, az eszmék, a kultúrák is békésen haladhasanak a természetes közép-európai utakon le a Fekete tengerig s ugyanugy megtermékenyítsék a vidék életét, mint a Duna hullámai.

Mennyiszer megkisérlették e munkát véghezvinni a dunai népek legjobbjai és nem sikerült. Itt a végső pillanat a nagy mű megvalósítására.

Az ősi diplomáciai szezonban szokatlan hévvel indult meg az akció az örökös dunai probléma megoldására.

Két párhuzamosan futó akciót figyelhetünk. Az egyik inkább a nyugati megoldás útját választotta, s ez Mussolini pozitív gazdasági és politikamentes dunai terve, amelynek tizenkét pontja már a nyugati nagyhatalmak tanácskozásának középpontjában áll s állítólag megszerezte Franciaország hozzájárulását. A másik az a terv, amelyet „keleti megoldásnak” nevezhetünk, amennyiben a probléma súlypontját a kelet-európai államokra, a balkáni és a feketetengeri összhangra helyezi.

Az első terv tisztán gazdasági és kapcsolja a politikumot, kereskedelmi és financiai tételeket állít fel, praktikus utasításokat ad a dunavidéki közgazdasági prosperitás előidőzésére, a természetből adott utakra kívánja terelni a forgalmat, vámokat, kivitt, bevitt szabályoz, a termelés és a kivitel növelésének szabályait állítja fel, kidolgozza a preferenciális szerződészek vázát, pénzügyi helyzet kijelölésbe, egyesíti a mezőgazdaságot, a financiait és a ipart és biztosítja a nyugati hatalmak praktikus támogatását.

A másik a keleti terv, amelynek megteremtésén elsősorban Titulescu fáradozik — az összhang politikai előfeltételeit igyekszik megvalósítani elsősorban a kelet-európai népek között, hogy a balkánok, vagy a feketetengernek nevezett Locarno segítségével a keleti hatalmak nyomást gyakorolhassanak Európára a gazdasági megegyezés érdekében.

Mussolini és Titulescu lázas igyekezettel kovácsolják a dunai koncepciójuk vázát. A Duce Rómában ül, ott tanácskozik, a mi külügyminiszterünk végigszámuldozik a kelet-európai és kisázsiai fővárosokon, ma Varsóban van, holnap Belgrádban, majd Szófiában s futtában igyekszik tervét megvalósítani.

Melyik megoldás a helyesebb: a nyugati, vagy a keleti?

Nekünk vannak nyugati és keleti érdekeink s éppen ezért nem mondhatunk mást, mint azt, hogy a két eddig egymástól függetlenül dolgozó irányzatot egyesteni kell.

Közös nevezőre hozni.

Csak ha a két terv, a nyugati és a keleti, találkozik és megegyezik, ha közös erővel lát munkához és nem rontja le egymást, csak akkor van remény a kibontakozásra.

Kíváncsian várjuk Mussolini és Titulescu találkozását, mert a dunai kérdés sorsa e két államférfi értekezletének eredményétől függ: ha sikerül kiépíteni a közös platformot, akkor bizonyára megszületik a dunai gazdasági megállapodás. Bizonyára felszabadul a dunai árapály és kereskedelem, pénzügy és mezőgazdaság, hogy a nagy folyam szabad hullámainak mintájára, zavartalanul hőmpölyghessen át a közép-európai téren, élet, prosperitást árasztva a vidékre és a boldogság és a meglegegedés hajóit hordozza szeliden ringató hátán.

Dollfuss tiltakozik az ellen, hogy a Heimwehrrel való megegyezését a hatalom meglelezésének tekintsék

Starhemberg a Heimwehr beolvadásával részt kapott a kormányzásban

Uj sajtó-szükségrendelet jelenik meg Ausztriában

Bécs, október 14.

Starhemberg herceg és Dollfuss megegyezése nagy feltűnést keltett Bécsben. Politikai körökben arról beszélnek, hogy ez az egyezés tulajdonképpen Starhemberg győzelmét jelenti, mert

lehetőséget kapott végre arra, hogy beleszóljon a kormányzásba.

Az a tény, hogy a hazafias front alvezére lett, annyit jelent, hogy

Dollfuss kénytelen volt megosztani vele a hatalmat.

Ezeknek a politikai kommentároknak az ellensúlyozására pénteken Dollfuss közvetlen környezetéből nyilatkozatot adott ki. E nyilatkozat szerint Starhemberg kinevezése nem azt jelenti, hogy Dollfuss megosztja vele a hatalmat, hanem csak azt, hogy a hazafias front irányításában

Starhemberg szükség esetén helyettesíti Dollfussot.

UJABB SZÜKSÉGRENDELET

Híre jár annak is, hogy a kormány új sajtószükségrendelet kiadására készül, hogy eredményesen folytathassa a harcot egy a nemzetiszocialisták, mint a baloldali munkásság ellen. Az új szükségrendelet különösen a lapok terjesztésére vonatkozik, de gondja lesz arra is, hogy a lapok ne közölhesseken olyan képeket, vagy arcképeket, amelyek izgatásra alkalmasak.

A rendelet értelmében az eddigi három hónap helyett a kormány egész évre betilthatja azokat a lapokat, amelyeket a közrendre veszélyeseknek tart.

Vasdarabok repülnek Fey alkancellár hivatali szobájába

Fey alkancellárnak a szövetségi kancelláriában, a magasföldszinten levő szobájába tegnap délután ismeretlen tettes a Volksgarten nevű parkból, amelyre az alkancellár ablaki néztek,

súlyos vasdarabot dobott be, nyilván azzal a céllal, hogy az alkancellárban, aki a szélsőségesek gyűlésterének egyik legfőbb célpontja, kárt tegyen.

Minthogy senki sem volt a szobában, a vasdarab nem tett kárt, de pontosan az íróasztal elé esett, amiből látni, hogy a

merénylő nyilván ismerte a szoba berendezését.

A bécsi lapok egy sort sem írnak a dologról.

Tény az, hogy már késő délután a kancellária hivatalát fokozott őrszolgálat vette körül.

Kő kövön nem marad a régi alkotmányból

A új alkotmány felépítésén dolgozó testvérök már közlekenyek lettek a készülő mű irányelvei tekintetében. Annyi bizo-

KEMÉNY ÍTELETEK

A pilteni haditörvényszék Biebel Erik nemzetiszocialistát azért, mert május elsején társaival megzavarta a szociáldemokraták ünnepségeit

kétévi súlyos börtönre ítélte.

Az ítélet külön hangsúlyozza, hogy az elítéltnak kemény fekhelyet kell a börtönben kapnia és minden polgári jogát elveszti.

Landau Józsefet azért ítelték el, mert március hatodikán Hitlerrel és a német birodalmat éltette az utcán, majd bevitt egy cseh korcsmaablakot. Az ítélet félévi súlyos börtönre szól.

Ezeket kívül a haditörvényszék hat nemzetiszocialistát hosszabb-rövidebb elzárásra ítél.

Ötezer főnyi tömeg nézte végig az olasz kékszakáll kivégzését

A sortűz szinte kettészabta az elítélt fejét

Milánó, október 14.

Pénteken délelőtt hajtották végre Milánóban azt a halálos ítéletet, amelyet a milánói törvényszék nemrégiben az olasz kékszakáll Cesare Perovatti ellen hozott. Cesare Perovatti összesen négy asszonyt gyilkolt meg, hogy beteges szenvedélyeit kielégíthesse.

A halálos ítéletet sortűzzel hajtották végre az egyik milánói kaszárnya udvarán.

A sortűz ereje szinte kettéhasította az elítélt fejét s így a halál azonnal bekövetkezett.

A kivégzést ötezer főnyi tömeg nézte végig

Madgearu pénzügyminisztert a francia kormány Párisba hívta

Mironescu lemondását nem erősítették meg

A fasiszta Gogát el akarják erdélyi párthívei hagyni

Bukarest, október 14.

A politikai élet legnagyobb, igen jelentős fordulata az, hogy francia kormánykörök megkereséssel fordultak Madgearu pénzügyminiszterhez, utazzék Párisba.

A pénzügyminiszter utazása minden kétséget kizárólag a külföldi hitelezőkkel kiobbant konfliktus ügyével áll összeköttetésben. A meghívásból arra lehet következtetni, hogy a francia közvetítőknek sikerült valamelyes előzetes megállapodásra jutniuk a hitelezőket s így lehet, hogy a hosszú hónapok óta húzódo ellentét elintézését nyer.

Madgearu vasárnap hagyja el a fővárost. Előzőleg, szombaton délután kihallgatáson jelenik meg az uralkodónál. Távolléte alatt

MIRONESCU

belügyminiszter fogja helyettesíteni, akiről a Viitorul híradása nyomán az hírlett, hogy lemondott állásáról. Ezt a hírt nem erősítették meg. Tehát vagy a liberális-párt taktikai koholmánya volt az egész, vagy pedig elismertak közben az ellentétek.

GOGA

ismeretesen fasiszta vizekre evezett az utóbbi időben. A Lupta mai száma szenzációs híradást közöl. Eszerint

Goga pártjának erdélyi vezetői közös memorandummal mondhatnánk ultimátummal fordultak a pártvezérhez, közölben vele, hogy amennyiben a fasiszta irányzódással nem hagy fel, egyöntetűen kilépnek a pártból.

A hír persze, miután a kormánypárti Lupta lanszirozta, megerősítésre szorult.

MANIU

Gyula pénteken este Kolozsvárra érkezik. Barátai nagyarányu fogadtatást készítenek elő részére. Szombaton Pop Jonel képviselőházi alelnöknek lakásán a Maniu-csoport értekezletet tartanak.

BOILĂ ZAHARIA

és a kormánypárt többi kizárt tagjai érvénytelennek tartják a kormánypárt végrehajtóbizottságának azt a határozatát, amellyel ki-

Negyvenéves a király

Bukarest, október 14.

A király hétfőn, október 16-án betölti 40. életévét. Ez alkalmából az összes templomokban istentisztelet lesz. A kormány összes tagjai Színájába utaznak hétfőn reggel.

Folytatása van a Roboz-ügynek

Budapest, október 14.

Egészen szűkszavú jelentés szerint a magyar hatóságok megkeresésére Bécsben letartóztattak valami kapitányt, akit Telkinek, vagy Telekinek hívnak.

A letartóztatott tiszt állítólag az öngyilkos Roboz Bélával volt összeköttetésben, vagyis a Roboztól irányított francia kémiszolgálat szolgálatában volt. Budapesten a jelentés nagy feltűnést keltett.

Ujabb román-magyar kompenzációs tárgyalások Budapesten

Budapest, október 14.

Kormánykörökből származó hírek szerint a jövőhét folyamán Bukarestben fontos gazdasági természetű tanácskozások indulnak meg az erre a célra kiküldött magyar és román megbízottak között. A magyar kormány a pénzügyminisztérium, a kereskedelmi minisztérium és a földművelésügyi minisztérium egy-egy szakértőjét küldötte ki a tárgyalásokra. A magyar megbízottak vasárnap indulnak Bukarestbe.

A tárgyalások elsősorban pénzügyi és kereskedelmi természetűek lesznek s főként a kompenzációs üzletek gyakorlati lebonyolításának lehetőségeit keresik meg.

Ma már nem lényűzés a selyem!

Nem hiszi? Győződjön meg róla valamelyik üzletünkben

„GALLIA”

BUCUREȘTI: Str. Bărăției 2 sz. I. em.
Str. Lipscani 36 sz.
Calea Griviței 80. sz.
„Trianon” Bărăției 4 sz.

FIÓKOK: Kolozsvár—Temesvár—Nagyszeben és az ország összes nagyobb városaiban.

Ma már nem fényűzés a selyem!

Nem hiszi? Győződjön meg róla üzletünkben

„TRIANON”

BUKAREST, STRADA BĂRĂȚIEI 4 sz.

MAGYARUL IS BESZÉLÜNK!

Kommunista büncselekmények gyanúja alatt letartóztatottak egy gimnáziumi tanárt

A tanár egyik diákját használta fel a szélsőbal-propaganda végrehajtására

Csikszereda, október 14.

A kis székely város egyhangú álmós életébe bombaként vágott bele a hír, hogy Baumgarten Lászlót, a helyi róm. kath. főgimnázium franciayelv-tanárát a rendőrség őrizetbe vette és az ügyészségnek adta át. A hír nyomán végigtaláltak az illetékes hatósági fórumokat, ahol titokzatos arccal fogadtak, de bővebb felvilágosítást nem adtak az ügyben.

Más mód hiányában magánaton próbáltunk adatokat szerezni a szenzációs és egyben megdöbbentő letartóztatás ügyében. Hosszas utánjárás után sikerült megtudnunk az alábbiakat:

Baumgarten László a csikszeredai róm. kath. főgimnázium szimpatikus és közkedveltségnek örvendő 24 éves, igen intelligens tanára az őszi érettségi vizsgákra vitte a csikmegyei jelentkezőket Brassóba, ahol a rendőrség figyelni kezdte és úgy találta, hogy kommunista gyanús egyénekkel érintkezik.

A tanár dolga végeztével Csikszeredára akart utazni, amikor az állomáson az egyik állambiztonsági detektív megszólította és kofferét kinyitatta.

Egy csomag röpiratot talált a tanár bőröndjében és utasítást, miszerint a propaganda írásokat Csik-, Három-

szék- és Udvarhely megyékben kellett volna szétszórni.

A terhelő adatok birtokában azonnal letartóztatották a tanárt és átkísérték a csikszeredai rendőrségre, ahol öt napon keresztül siri csendben, anélkül, hogy valaki sejtette volna, mi történik, nyomoztak az ügyben. Házkutatás során a fiatal tanár egész levelezése a rendőrség kezébe került, melyből kiderült, hogy Méri István székelyudvarhelyi hetedik gimnazistával állott szoros kapcsolatban, akit propaganda célokra használt fel. A fiatal gimnazistát is letartóztatották.

Ujabb jelentések szerint úgy a tanár, mint a diák ellen a törvényszék megerősítette az elrendelt 50 napos vizsgálati fogságot.

Baumgarten Lászlót egyébként irodalmi munkásságával kapcsolatban általánosan ismerik. Írásait Bányai László írói név alatt a Pásztortűz, a Helikon és a B. L. is közölte. Mint költő, nagy sikerrel szerepelt az erdélyi írók „Új arcvonal” című antológiájában és a kritika különösen Reményik Sándor, az ott szereplő verselők közül megkülönböztetetten kiemelte.

Az ellene emelt vád már csak azért is a szenzáció erejével bír, mert írásából sohasem tűnt ki, hogy a szélsőbal frontjának elkötelezte volna magát.

A jobboldal ellen előbb csak törvényes keretek között lép fel a kormány

Sikertelenség esetén az ostromállapot elrendelésére is gondolnak

Bukarest, október 14.

A kormányt elsősorban a jobboldali mozgalmak foglalkoztatják. Csütörtökön este a miniszterelnökségen újabb értekezlet volt, amelyen Vajda Sándor, Călinescu és Pop belügyi államtitkárok, valamint Vintila Jonescu és Parizianu szigurancaigazgatók vettek részt.

Az értekezlet először végigtanulmányozta azokat a jelentéseket, amelyek a jobboldali megmozdulásokkal kapcsolatban az egész ország területéről érkeztek, majd megállapította a tennivalókat. Elhatározták, hogy először azokat az eszközöket veszik igénybe, amelyek-

nek használatára a jelenleg érvényben levő törvények jogosítják a kormányt. Amennyiben az ilyen körülmények között életbe lép-tendő intézkedések nem bizonyulnának kielégítőnek, annyiban

a kormány nem riad vissza az ostromállapot kihirdetésétől sem.

Az ostromállapotot, az előző hiradásoktól eltérőleg,

nem dekrétum, hanem törvény útján szándékozik a kormány életbeléptetni.

Tehát a statárium kérdése a parlament elé kerül megvitatás céljából.

Már eleve le kell szögezünk, hogy az ostromállapot újból való kihirdetése ellen határozottan tiltakozunk. Az országnak kitűnő törvényei vannak, csak alkalmazni kell őket. Kivétel szabályokra nincs szükség.

Egyébként a tapasztalat már nem egyszer beigazolta, hogy az ostromállapot végeredményben egészen más rétegek ellen alkalmaztatik, mint amely rétegek a statárium kiváltására ürügyet adtak a kormánynak. Az ürügy most a szélsőjobboldali mozgalom. S végeredményben a sajtó — és egyéb közsabadságok fizetnek majd rá az ostromállapotra.

Szállítás alatt minden póstacsomag veszít a súlyából...

EZREKET KERESETT a „szárazjég” trükkjével

Egy bécsi fiatalember nem mindennapos biztosítási csalása fagyasztott szénsav segítségével

Bécs, október 14.

Pár hónappal ezelőtt érdekes tudományos cikkek foglalkoztak a szárazjég, a fagyasztott szénsav gyakorlati jelentőségével.

Lebinger Ferenc 21 éves bécsi kereskedősegédet ma különös körülmények között juttatta börtönbe a szárazjég gyakorlati alkalmazása.

Lebinger augusztus 2-án egy postacsomagot adott fel 1300 schilling érték-biztosítással.

A posta a csomagot nem tudta kikészíteni a feladó rendelkezésére bocsátotta. Mivel értéküldeményről volt szó, a posta Lebinger jelenlétében lejárta a csomag súlyát, de a legnagyobb meglepetéssel meg kellett állapítani, hogy a csomag néhány napos utia alatt husz kilót veszített a súlyából.

Lebinger kétségbeesetten panaszkodott,

hogy összes értékpapirjai a csomagban voltak s ezeknek most egyharmada elveszett. Csakis utközben lophatták el a postán. Mivel a csomag egy bécsi biztosító intézetnél 1500 schillingre volt biztosítva, Lebinger tényleg megkapta ennek az összegnek egyharmadát, az ismeretlen értékpapirokért.

Szeptember 29-én Lebinger megismételte a trükköt.

Ezúttal ötvenkilós vasúti csomagot küldött Salzburgba s egy más biztosító intézetnél biztosította be magas összeggel. A csomag visszajött, Lebinger jelentkezett. A csomag ismét huszonegykilós súlyú volt kevesebb. Szállítás alatt ez is veszített a súlyából.

Azonban Lebinger is rajtavesztett. A dolog feltűnt. A rendőrség megjelent. Lebinger alapos kihallgatás alá fogták s pár óra múlva bevallotta, hogy

a biztosítási csalást úgy követte el, hogy kémiai anyagokat pakolt a csomagba,

ezeket ő maga állította elő. Most már könnyű volt megállapítani, hogy a tudományos vívmányok gyakorlati felhasználásában annyira járatos fiatalember ugynevezett „szárazjéget”, azaz fagyasztott szénsavat helyezett a csomagba. Ennek az a tulajdonsága, hogy

néhány napon belül a legkisebb nyom hátrahagyása nélkül elpárolog.

Lebinger mintegy husz kiló súlyú fagyasztott szénsavat tett a csomagba, mely az út alatt valóban nyomtalanul eltűnt.

A szemfüles csalót letartóztatták és lakat alá tették.

— Gyomor- és bélzavaroknál, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, leibőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat.

— Egy dusgazdag embert gyanúsítanak a prágai kofferes gyilkosság elkövetésével. Prágából jelentik: Az ismeretes prágai kofferes gyilkosság ügyében a cseh rendőrség, még mindig folytatja a nyomozásokat. A legújabb értesítések szerint a rendőrség a gyilkos nyomában van. A gyanúsított nevét nem adja ki a rendőrség, akiadott jelentés csak annyit mond, hogy a gyilkos egy dusgazdag ember, aki beteges hajlamu.

SZÖVETET

kizárólag megbízható cégnél szabad vásárolni!

Ezer és ezer vevőt szolgáltunk ki már eddig és valamennyi teljes mértékben meg volt elégedve!

Tegyen egy kísérletet! A jövőben csak tőlünk fog vásárolni!

VESTIS

BRASSÓ, LENSOR 22

Kérdezzen meg valakit, aki már viselt „VESTIS”-szövetet!

TALLÓZÁS

Nobel százéves

A dinamit tulhaladott álláspont, jobb robbanó anyagainak vannak. De Nobel Alfréd neve él, s bizóást mondhatjuk, hogy a svéd tudós halhatatlansági karrierjét nem annyira zseniális találománya, mint inkább kimagasló erkölcsi teljesítménye alapozta meg. Mondják, hogy Nobel Alfréd mérhetetlen vagyonát azért hagyományozta a művészetnek, és a tudománynak, mert bántotta gyilkos találománya, a dinamit, amely a legpusztítóbb modern háborúk harci eszközeinek jóformán bázisává vált. Ne kussuk, így van-e s feledjük el az emberi zsenialitás önkéntelen meglepetését, a dinamitot, de emlékezzünk arra a morális erőre, a mit a Nobel-alapítvány a tudománynak és a művészetnek kölcsönzött. Emlékezzünk arra, hány életet mentettek meg a Nobel-díjas orvosok, emlékezzünk arra, hogy hány sorsot könnyítettek meg a Nobel-díjas feltalálók s hány életet szepitettek meg a Nobel-díjas művészek. A nagy jutalom népszerűsítette e zenikeit, hozzájárult munkájuk elterjesztéséhez és új lehetőségeket adott a kutatáshoz, mint a Curie házaspár példája mutatja. Nobel Alfréd régen levezekelte azt, amit a dinamittal vélték el s nyugodtan alhatja halhatatlansági álmát a svéd kriptában.

A „leszületési” hír és a részvény-árfolyam

Különös ironiája a sorsnak, hogy valahányszor összeül Genfben a lefegyverzési konferencia egyik vagy másik bizottsága, mindig megjelenik a világsajtóban néhány szenzációs hír ujonnan kitalált gyilkos fegyverekről, növekvő flottákról és repülőgépparkokról, avagy a távoli földrezenek kísértő háborús konflagrációk lehetőségéről. Tegnap például a Perth nevű angol repülőgépről olvastunk, — Ugyanakkor hallottuk, hogy Amerika új cirkálókat épít, szám szerint hatot, amelyek természetesen erősebbek, szebbek és jobbak lesznek, mint az eddigiek. Végül az elmaradhatatlan „leszületési hír” is megjött: Tokió demarsot intézett Moszkvához, Tekintsük véletlenül, hogy éppen a lefegyverzési konferencia új kezdőnapján jelennek meg? Tekintsük a sors ironiájának a csodálatos egyidejűségét? Tekintsük ősi kacsáknak a jelentéseket s a felfegyverkezési híreknél legyintsünk ugyanolyan székeptikusan, mint a lefegyverzési híreknél tesszük.

Nehéz ily optimista magatartást ölteni, s az ember akaratlanul arra gondol, hogy a lefegyverzési összeülések idején lánsszított háborús hírekben tendencia van: bizonyos elemek e hírekkel akarnak pánikot kelteni a közönségben, hangulatot a leszerelés ellen. Szomorú jelenség, ha így van, újabb tanujele a emberi tökéletlenségnek s az egyéni érdek korlátlan uralmának. Busan tudomásul vesszük a jelentéseket s már azon sem csodálkozunk, hogy a fegyvergyárak részvényei pont az új genfi tanácskozások megkezdésének napján határozottan emelkedő tendenciát kezdenek mutatni.

A harisnya mint sorstragédia

A konjunkturakutató intézet megállapításai szerint mintegy 8 milliárd lej hever ma a „harisnyákban”. Ezek a harisnyák mindig is közgazdasági fogalmak voltak. Békében a milimárik, apró parasztok, cselédek a harisnyákba dugták el a krajcárkákat. Ott rejtőztek a nikkellest ezüstpénzek addig, amíg meg nem jelent valaki, vásári szélhámos, külbárosi szeladon s elő nem csalogatta, visszaadva a közforgalomnak, a veritékes filléreket. Ma a harisnya tragédia. Nyolcmilliárd lej az nyolcezer millió. A bankjegyforgalom harmadrésze. Nagytőkés és kis rentier, iparos és gazda egyaránt dugdossa a pénzt. Nincs pénz, nincs forgalom, nincs hitel. Huszonöt esztendővel ezelőtt mosolyogtunk a harisnyásokon. Kabarádarabokban mulattunk rajtuk. Ma, viszont, zokognunk kell felettük, miattuk s ha akadna szerző, akkor klasszikus szomorujátékban öröklíthetné meg csak jelenlőségüket.

Franciaország el akarja simítani a kormány és a hitelezők között elmérgesedett viszonyt

A hitelezők türik a moralóriumot, ha előbb „szakvizsgát” tarthatnak

Bukarest, október 14.

Ugyancsak csütörtökön miniszterközi értekezlet volt a külföldi adósságok ügyében is. Ezen a tanácskozáson Vajda miniszterelnök, Madgearu pénzügyminiszter és Mihalache, a kormány-párt alelnöke vettek részt.

Mindenekelőtt a transzfer felfüggesztésének problémáját vitatták meg. Jellemző, hogy az értekezlet előtt Vajda hűszosan tanácskozott ez ügyben D'Ormessonnal, a bukaresti francia követtel. Vajda e beszélgetés nyomán azt a benyomást szerezte, hogy

a francia kormány minden befolyásá-

val el akarja simítani a román kabinet és a külföldi hitelezők között keletkezett konfliktust

és így valószínű, hogy a hitelezőkkel a tárgyalások a köznapokban meg fognak kezdődni. Természetes, hogy e tárgyalások sok nehézséggel fognak csak előrehaladni. Ugyanis a hitelezőknek igen jelentős százaléka azt az álláspontot foglalja el, hogy

Románia fizetőképese állapotban van még.

Ennek ellenkezőjét csak az esetben hajlandók kiindulási alapul elfogadni, ha a román kormány beleegyezik abba,

hogy az ország pénzügyi helyzetét külföldi szakértők vizsgálják felül.

Ezzel kapcsolatban azonban a román kormány hajthatatlan. A külföldi ellenőrzésbe semmiesetre sem hajlandó beleegyezni.

A csütörtöki tárgyalásokon mindezeket a szempontokat megvitatták és megállapították azokat a feltételeket, amelyek mellett a román kormány a hitelezőkkel hajlandó a tárgyalásokat újra felvenni.

Ugyancsak megbeszéltek azokat a pénzügyi, gazdasági, közigazgatási és szociálpolitikai törvényjavaslatokat is, amelyek a kormány a november 15-én megnyíló parlament elé fog terjeszteni.

Az utolsó tót lapot is betiltotta a cseh kormány

Baldwin Webb a cseh népszámlálás hamisításai ellen

London, október 14.

Az angol lapok egyre sürűbben foglalkoznak a cseh népszámlálás hallatlan hamisításával és erőszakoskodásaival. A Manchester Guardian most már a második kemény cikket közli erről a kérdéssel. E második cikk írója Baldwin Webb.

Baldwin Webb nemrégiben Kelet-Európában járt s amint írja, megdöbbenve tapasztalta a hamisítások és erőszakosságok egész elképesztő sorozatát. A csehek mindent elkövettek, hogy a magyar lakosság számárányát lecsökkentsék. Pedig ostoba és cinikus eljárás ez, amely semmiesetre sem alkalmas arra, hogy barátságot keltsen Csehszlovákia iránt. Csehszlovákiának pedig nagyon szüksége volna a külföld barátságára, hiszen viselkedése egyre inkább alkalmas arra, hogy felrobbantsa a magyarokkal való viszonyt.

A csehek eljárását sehol sem lehet eltérni, hol civilizált emberiség lakik, annál megdöbbentőbb tehát, hogy nem egyedülálló eset, mert van hozzá hasonló példa még az utódállamok területén. Anglia maga is kötelezettséget vállalt a kisebbségek védelmére, nem tűrheti tehát tovább ezt a garázdálkodást.

Baldwin Webb azt javasolja, hogy a magyarok területet vegyék el Csehszlovákiától, mert különben soha sem szűnnek meg az igazságtalanságok.

BETILTOTTAK A TÓTOK UTOLSÓ LAPJÁT IS

A cseh kormány egy újabb, csütörtökön kiadott rendeletével betiltotta a tót Hlinka-párt még megmaradt utolsó lapját a Tatransky Slovakot is.

A Tatransky Slovak eredetileg hetilap volt, amikor azonban a tótok napilapjait egymásután némitotta el a kormány napilappá alakult át. Egyéb híre nem is igen volt.

Hlinkák most teljesen sajtó nélkül maradtak, ami egyébként a kormány szándéka volt. Benes ugyanis azt hiszi,

Egyesületbe akarnak tömörülni Románia franciaországi kishitelezői

Páris, október 14.

A román transzfermoralitum kihirdetése nagy keserűséget okozott Páris kispolgári körében is. A Temps jelentése szerint a román kölcsönjegyzők javarésze a szorgalmas párisi kispolgárságból került ki, mert a lelkcső párisi kistőkésék el sem tudták képzelni, hogy Románia, Franciaország keleti szövetségese, csalogást okozzon nekik.

A Temps, amely a transzfermoralitum óta többször igen keményen támadta Romániát, most arról ír, hogy a megkárosodott francia kispolgárok érdekeik határozottabb védelme érdekében egyesületbe tömörülnek.

hogy ha tót lapok nincsenek, a tótok elkeseredése is eltűnik. Legalábbis a külvilág felé. Belül aztán ő is elintézi a kérdést.

UNGVÁR NEM LEHET MAGYAR

Legutóbbi számunkban jelentettük, hogy az ungvári tanács a magyar-izidó tanácsosok szavazatával a magyar nyelv további szabad használata mellett döntött. Ezt a határozatot Hrabá polgármester most megsemmisítette azzal az indokolással, hogy az törvényellenes. Az

A szemtanuknak bizonyítani kell

HELYSZINI SZEMLE a birodalmi gyűlés palotája előtt

Ugyanúgy világították meg az épületet, mint ahogyan az a tűz estéjén világítva volt

Berlin, október 14.

A Van der Lubbe-pör tárgyalásának kétségkívül csütörtök volt a legérdekesebb napja. Az esti órákban, a tanúk kihallgatásának befejeztével, sor került a helyszíni szemlére.

A birodalmi gyűlés palotáját és a környékét megvilágították, úgy, amint az a tűz estéjén volt. Thaler nyomdász és Flöter diák, a két szemtanu azután apróra megismételte a vallomását és egymás után szemléltetően mutatták be, hogy hol és miként állottak a palota kigyulladásakor s hogy mit és hogyan figyeltek meg a gyújtogatással kapcsolatban.

Lubbe maga, mint eddig is mindig, lehajtott fejjel, apatikusan hagyta magát a rendőrökkel tologatni, míg a többi vádlott élénk érdeklődéssel figyelte az eseményeket.

Dimitroff nem volt jelen a helyszíni szemlén, mert délelőtti viseikedeése miatt kizárták a további tárgyalásokról.

A helyszíni szemle, az eddigi jelentések szerint, teljesen fedte a tanuvallomásokat.

A pénteki tárgyalás az elnök beszámolójával kezdődött. A beszámoló a csütörtök este megtartott helyszíni szemléről szólt. Az elnök leszegelte, hogy a tanuvallomások és a helyszíni szemle eredményei egyeznek,

azt azonban a helyszíni szemle során nem sikerült tisztázni, hogy Thaler nyomdász palóban két embert látott bemászni a birodalmi gyűlés palotájába, vagy csak egyet.

Az elnök beszámolója nyomán Dimitroff védője két új tanut jelent be, akik igazolni tudják, hogy

Dimitroffot már két ízben tévedtettk össze mással.

A két tanu nő. A többi vádlottra vonat-

ujabb cseh erőszak Ungváron nagy elkeseredést keltett.

A PÁPAI NUNCIUS ELHAGYJA CSEHORSZAGOT

A cseh rendőrség tovább folytatja a német kisebbség ellen kezdett hadjáratot. Karlsbadban letartóztatták Rohberger gyárost, aki a határmenti német ifjúsági szervezetek irányítója volt. Teschenben a német nemzeti-párt és a nemzeti-socialista-párt számos vezető tagját fogták el.

Ciriaci pápai nuncius, akinek a Hlinkához intézett barátságos levele miatt mérges összetűzése keletkezett a cseh kormánnyal, úgy határozott, hogy hazatér Rómába, mert nem hajlandó képviselni a Vatikánt a cseh állam kialakulásának évfordulójára tervezett cseh ünnepségeken.

kozólag több moszkvai tanu kihallgatását kéri. Ezek az új tanúk különösen azt igazolhatnák, hogy Popov mikor tartózkodott Moszkvában.

A védő előterjesztésére az ügyész az új tanúk nagy számára való tekintettel, nem tud azonnal állást foglalni. Kéri a bíróságot, hogy a kérdésben döntsön holnap, azonban már most kijelenthet annyit, hogy annyi új tanunak a kihallgatására alig lehet szükség.

Az elnök azután a bizonyítási eljárást folytatja tovább.

Itt említjük meg, hogy több külföldi ügyvéd, köztük két amerikai is,

tiltakozó iratot küldött a bírósághoz Dimitroff megismétlődő kitiltása miatt.

A tiltakozók megállapítják, hogy Van der Lubbe beteges fásultsága és látható fáradtsága miatt nem tudja követni kellően a tárgyalás menetét, míg az élénk szellemű Dimitroff erre nagyon alkalmasnak látszik.

Minden eddigi romániai könyvsikert felülmúló szenzációs újdonság

KÖVESS ISTVÁN:

A vörös fogaskerék

(500 nap Lenin országában)

Ezt a könyvet mindenkinek el kell olvasni. Szovjetország borzalmas belső tusáját filmszerűen adja és könnyen, mindenki által érthetően szövegezi meg a vörös fogaskerék körül vértizzadó, vagy magas állásban lévő és luxusátokon járó személyeket. Ezt a könyvet nem lehet addig letenni, amíg végig nem olvastuk.

A könyv ára 40 lej. - Postaköltség 10 lej.

Kapható vagy megrendelhető a

Brassói Lapok Könyvosztályában

HIREK

A válság

Kopott és éhes. Félrehív, óvatosan kövüléz. Halk és fojtott hangon beszél:

— Ide figyeljen. Egy félévén belül mind a ketten nizzai palotánkban lakhatunk és annyi pénzünk lehet, mint a pelyva. Néhány ötletet fog hallani. Ötlet kell ide, uram! Üzleti ötlet, melyben van fantázia!

Gondos neveléssel, velejáró udvariassággal hallgatom.

— Hallgasson rám! — mondja. — Nem is hiszi, micsoda óriási lehetőségek, ki nem használt lehetőségek vannak itt még! Olyan lehetőségek, melyekre holmi szatónos fantáziájú emberek gondolni sem tudnak. Itt van például a füst kérdése. Mennyi rengeteg füst elszáll, veszendőbe megy itt az egész országban. Potom áron meg lehetne vásárolni például a város füstjét és rengeteg értékes gáz kitermelésén kívül föl lehetne állítani Európa legnagyobb hűtőfűtőjét. Itt van a napfénydolog. Meg kellene szerezni a napfénymonopóliumot. Ha miénk a napfénymonopólium, akkor az emberek csak bizonyos előfizetési díj ellenében mehetnek a napra, különben csak az árnyas oldalon járhatnak. Aztán van egy szennyezés haláztételre ötletem. Targyalni kellene a Népszövetséggel és kibérelni a Csendes-óceánt. Ez lenne a világ legnagyobb halastava. Csak cápakitermelésben mit lehetne produkálni! Érintkezésbe kellene lépni a francia kormányval egy homokbánya létesítése ügyében a Szaharában. Grönlandban föl kellene állítani a világ legnagyobb hűtőházát. Ime, egyszerre ennyi ötlet! Csak pénzember kellene hozzá! Helyesebben pénzcsopórt. Százmilliók kellene hozzá, milliárdok. Ornek jó összekötéseket vannak. Nem tudna szerezni?

Rázom a fejem. Nem hiszem, hogy tudok milliárdokat szerezni.

Vagy nincs valami ötlete, mellyel föl lehetne rázni a nemzetközi tőkét?

Ismét nemet kell intennem. Semmi ötletem sincs, mellyel fel lehetne rázni a nemzetközi tőkét. Ó lelkes zapartalansággal folytatja.

— Ha csak fizmiilliója volna, talán már hozzá lehetne kezdeni. Sőt szerényebb keretek közt talán már ötmillióval is. Hiszen csak az első lépések nehezek. Neveltségesen szerény leszek. Egymillióval már meg lehetne kezdeni. Nincs egy milliója?

Csodálkozni fog, de nincs.

Elszomorodik. Kopott kabátját csalogtatva simítja végig. Aztán halkán, szegénylősen megszólal:

— Na, nézze, száz leje csak van? Adjon kölcsön száz lejt. (L.)

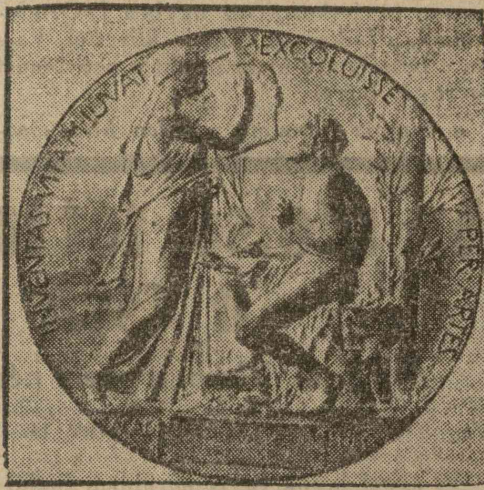
— Új közigazgatási törvény. Bukarestből jelentik: Értésülések szerint a belügyminiszterium új közigazgatási törvényjavaslatot, illetve reformjavaslatot terjeszt a parlament elé. Idevonatkozólag alapul az a tervezet fog szolgálni, amelyet még Mihalache készítettett el belügyminiszter korában. A javaslatot Mironescu, a jelenlegi belügyminiszter dolgozta át.

— Novemberben Prágában kisanant konferencia lesz. Prágából jelentik: Novemberben ül össze Prágában a kisanant gazdasági konferenciája, amelyet a szinajai konferencián határoztak el. A konferencia tárgysorozatát a csehszlovák kormány dolgozza ki.

Mosolyogni, mindig csak mosolyogni. Így szól a prosperity-Amerikájának híres receptje az élet különböző baja ellen. A jó kedély valószínűleg nagy kincs, de talán csak akkor, ha spontánul jelentkezik s nem holmi társadalmi tömegszuggeráció hatásaként. Mosolyogni jó, mert aki nevet, annak rendben van a szénája. De miért nevetessen az, akinek legfeljebb sirni volna oka? A cézárók cirkuszi játékokkal csitították a lázongó népet, a pénzes yankeek meg mosolyt akar az ajkakra varázsolni, azt szeretné, ha mindenünnen barátságos ábrázatok nevetnének felé, míg ő hatalmának polcán mészlik az élet örömeiről. Illetve ma már ő sem mészlik és ő sem mosolyog. A dollár zuhanása után és a dekonjunktura mélypontján ő is elvesztette humorérzékét és ajkára fagyott a speciális amerikai mosoly. Keep smiling. Tessék mosolyogni, mikor odavan az aranyos business és a bizonytalan jövő árnyai kergetőznek a horizonton. Mondják, hogy Amerikában ma csak gondterhelt ábrázolatokat látni. A pénztelenség a ráncok kottaonalaait húzza a homlokokra. Pedig most volna igazi hőstett mosolyogni, ok és értelem nélkül, fáradtan és kétségbeesve, mert aki ezt tudja, azon nem diadalmaskodhat se krízis, se depresszió. Jó medicina a nevetés, de olykor igen keserű is tud lenni. Mosolyogjunk, mindig csak mosolyogjunk, ha meg is szakadunk belé.

Nobel Alfréd százéves születése napja alkalmából a svéd kormány emlékérmeket nyomtatott. Az érme egyik oldalán az alapító képe, a másik oldalon a tudomány szimbóluma látható.

NINCS TÖBBÉ BIKIKLIOPAS.

Budapestről jelentik: Érdekes találmánnyal jelentkezett a budapesti főkapitányság a napokban Hercz Imre budapesti lakatos. Hercz Imre bejelentette a főkapitányságon, hogy egy olyan szerkezetet talált fel, amely lehetetlenné teszi a biciklik ellopását. Budapestén az atóbbi időben rengeteg kerékpárt loptak el és ez indította Hercz Imrét a találmány megalkotására. A találmány szabadalmaztatva van. Lényegében nagyon egyszerű és olcsó dolog. Egy villából áll az egész, melybe behajlítják a kerékpár kormányát úgyhogy elindulni nem lehet a géppel, ha pedig a tolvaj a vállára venné a gépet, az elfordított kormány elárulja mindenkinek. A szellemes találmányról filmfelvételt is készítettek. A fővárosban két nap leforgása alatt harmincan szerelték fel gépükre a biztosítókészüléket. A feltaláló négy külföldi gyárral tárgyal a találmány eladására vonatkozólag.

— Leszúrta szerelmét és annak anyját, majd felakasztotta magát. Makóról jelentik: Véres és halálos áldozatokat követelő szerelmi gyilkosság történt csütörtökön Makón. A tragédia főszereplője Pánczél Lajos, fiatal makói baromfikereskedő, Kiss Mariska makói fiatal lány és annak édesanyja, Kiss Mihályné. Pánczél Lajos már régóta forgolódott Mariska körül, de a lány nem akarta meghallgatni a szerelmes fiatallembert. Az állandó visszautasításoktól végleg elkeseredett szerelmes végül elhatározta, hogy véres bosszút áll a leányon. Csütörtökön este fel megleste a leányt és ujjra ostromolni kezdte. Mikor a lány újból is visszautasító viselkedést tanúsított Pánczéllal szemben, ez hirtelen egy hatalmas konyha kést rántott elő és háromszor a lány mellébe szúrta azt. Majd a lány sikoltozásaira elősiető Kiss Mihálynéra is rátámadt s egyetlen egy szurással halálra sebezte az öregasszonyt. A fiatalember otthagya

a halott öregasszonyt s a haldokló lányt és egy szomszéd gazda, Szalay József csűrjébe menekült, ahol felakasztotta magát. A tragédiának ilyenformán két halálos áldozata van és pedig Pánczél Lajos és Kiss Mihályné, míg a harmadik, Kiss Mariska életéért most küzdenek a makói kórházban a orvosok.

— MÉG ÖT ÉVET AD A RÁKNAK EGY HÍRES ANGOL TUDÓS. Optimista nyilatkozatot tett a rákkutatásról Izod Bennet dr., a middlesxi orvosi fakultás dékánja. — Két problémát kell megoldani az orvostudománynak a rákkal kapcsolatban — mondotta egy nyilatkozatában —, meg kell találni a rák kórokozóját és meg kell állapítani, hogy mik azok a fizikai feltételek a szervezetben, melyek hajlamossá teszik arra, hogy a betegség kórokozó hatása alatt kifejlődjék benne. A kutatás javarészt kémiai probléma, de kiterjed az emberi szervezet bizonyos mirigyeinek vizsgálatára is. Ebben az irányban erősen halad a kutatás és most olyan mirigyeket vizsgálunk, amelyekről eleinte nem is gyanították, hogy kapcsolatban lehetnek a rákkal. En azt hiszem, hogy öt év múlva, de lehet, hogy sokkal hamarabb, megoldódik a rák problémája.

— A csikszentgyörgyi jegyző vizsgálati fogságát harmadszor is meghosszabbították. Tudósítónk jelenti: Ráduly Lajos csikszentgyörgyi jegyzőt, amint arról részletesen beszámoltunk, néhány hónappal ezelőtt különböző hivatalos pénzek elcsikszentgyörgyi letartóztatatták. A további vizsgálat során kiderült, hogy a letartóztatott jegyző a község minden egyes lakóját akkor és ott csapta be, amikor és ahol tudta. Ráduly kétszer harmincnapos vizsgálati fogsága ma járt le. A büntető perrendtartás értelmében újabb harmincnapos letartóztatási végzést bocsátott ki ellene a vizsgálóbíró, amit a jegyző a törvényszékhez felebbezett meg. A felebbezést ma tárgyalta a törvényszék és a jegyző vizsgálati fogságát újabb harminc nappal meghosszabbította.

— BRASSÓI PIACI ÁRAK: Marhahús levesnek I. 18, marhahús, II. 12, marhahús, pecsenye 34—36, sertésus, combja 30, karaj 36, zsirszalonna 30, zsír 40 lej kg.-ként. Tojás drb. 1.70—2.00, csirke párja 30—90 lej. — Élő állatok: Export-őrkör 9—11, sertés 18—21 lej kg.-ként élőszulban. Igás örkör 4000—6000, 15 2000—6000, luxusló 10.000—16.000 lej darabonként. — Terményárak nagyban: Buza 360—400, rozs 210—240, sör-árpa 220—240, takarmány-árpa 170—190, zab 200—

ABLAK

230, szemes tengeri 210—220, nagyszemes lencse 450—550, fehérbab 230—280, burgonya 80—110 lej métermázsánként. — Takarmányárak nagyban: Préselt széna 140—150, laza széna 90—100, laza szalma 50—60, korpa 130—140 lej métermázsánként.

— Leégett a gyergyóbékási malom. Tudósítónk jelenti: Az utolsó hetekben feltűnő sok gondatlanságból származó tüzeset fordult elő Csikmegye területén. A legszomorúbb az ilyen tüzesetekben az, hogy az elpusztult épületek nem voltak bebiztosítva és így a tetemes károk nem térülnek meg. Legutóbb Cretu Simon gyergyóbékási malma gyulladt ki. Mire a lakosság a tűz által veszélyeztetett épület mentésére siethetett volna, porig égett. A tűz nyomán bevezetett csendőrségi vizsgálat kétségtelenül megállapította, hogy ez a tüzeset is gondatlanság következménye. Cretuék takaréktüzhelyük hamuját az épület közvetlen közelében egy ládába gyűjtötték össze. A tüzet megelőző este is odavitték a hamut és nem vették észre, hogy parázs van köte. Éjjel a láda, majd attól az épület fala tüzet fogott és így egész vagyonuk gondatlanságuk következtében elégett. A malom nem volt bebiztosítva s így a kár nem térül meg.

A POSTATISZT UR MEG VAN SÉRTVE. Néhány nappal ezelőtt tárogilagosan ismertettük azt a letagadhatatlan való tény, hogy Karda Gyula csikszentgyörgyi címzett levelét a helyi posta egyik tisztviselője azzal kézbesítette vissza, hogy a címet Romániában románul írják. Tudtunkkal a román posta csak a helységnevek feltüntetését követeli románul, másképp ki-ki úgy címezi a levelét, ahogy akarja. Ez a szabályszerű szokás. Sőt mi több: így intézkednek a törvényes intézkedések is. A hírrel kapcsolatban éles kirohagást intéz lapunk ellen a Curentul. Hatóságai megtorlás után kiált, mert kifogásolni mertük a tudatlan postai tisztviselő eljárását. Azzal érvel, nem akarjuk észrevenni, hogy Romániában élünk. Oh, dehogyan nem. Tudjuk, sőt mert tudjuk, éppen ezért voltunk bátrak a román állam egyik autonóm intézményének tisztviselőjét jogtalan és minden törvényességet nélkülöző eljárására figyelmeztetni. Előre mint adófizelő román honpolgároknak, annyit csak megenged nekünk a Curentul csikszentgyörgyi tudósítója is, hogy nyelvünket a megengedett törvényes kereteken belül használjuk. Azt sem vitathatja el, hogy ebben holmi alantas és „izig-orig” jó „hazafiak” saját szakkállukra nem akadályozhatnak meg. Előre demokratikus országban élünk, ahol a törvény az ur. És ha ez így van, akkor tessék a törvényt tiszteletben tartani. Tartsa tiszteletben a postatiszt is.

NE KISÉRLETEZZEN!

Nálunk a legjobbat is a legolcsóbban kapja! ŐSZI ÁRUINK nagy választékban megérkeztek!

Mintás flanel	29 Lei
Ponguola-flanel divatszínben	45-49 Lei
Cérbarchett	33-38 Lei
Tweedbarchett divatszínben	49-59 Lei
Teniszflanel	18-22 Lei
Cérbazett	13-15 Lei
Fekete klott, duplaszél	49 Lei
Síruv térfinadrágnak	75-120 Lei
Gyapjú georgette	130 Leitől
Gyapjú kascha	125 Lei
Kabátszővet	145 Lei
Női- vagy férilipulóver	65-75-85 Lei
Férfizokni	9-16 Lei
Férfiing 2 gallérral	129 Leitől
Női harisnya	19-25 Lei
Férfi- és gyermektrikók, gyapjuszövetek, esőernyők, hárászkendők, nagykendők, fejkendők, paplanok, matrácok.	

„RECLAMA” ÁRUHÁZ
„APPEL és VOGEL” Brassó, Kapu-utca 33.

ASTRA MOZGÓ, BRASSÓ

Bombasikere volt a tegnapi bemutató az

EGY DAL, AMELY A VILÁGOT MEGHÓDITJA

VILÁGLÁGERNEK

Ez a bemutató valóságos társadalmi esemény volt. — Schmidt Józsefnek, a csodatenornak az előadás után a közönség hosszasán tapsolt!

Vasárnap d. e. 11 órától **Két szív, egy dobbanás** LILIAN HARVEY, Wolf Albach Retj

Tizenötezer építőipari munkás sztrájkol Budapesten

A festők is csatlakoztak a sztrájkolókhöz

Budapest, október 14.

A budapesti építőipari munkások között sztrájk tört ki, amely egyre nagyobb mértékben bontakozik ki.

Pénteken reggel 1200 építőipari munkás mondta ki a sztrájkot azért, mert a jelenlegi 54 filléres órabér helyett 1 pengőst követel.

Tekintettel arra, hogy a sztrájkolók fenyegető magatartást tanúsítottak azok ellen a munkások ellen, akik tovább dolgoztak, a rendőrség több helyen közbelépett és az iz-

gatók közül számosat letartóztatott. Az eddigi jelentések 13 letartóztatásról tudnak.

A sztrájkmozgalom egyébként nő s estére újabb 1200 munkás csatlakozása várható.

A lapzártakor érkezett újabb jelentések szerint a budapesti építőipari munkások között kitört sztrájkmozgalom növekvő irányzatot vett.

Esti telefonjelentéseink szerint az építőipari munkások általános sztrájkja bekövetkezett.

A kora délutáni órákban azok a munká-

sok is letették a szerszámot, akik reggel még dolgoztak. Estére már hitezer festő és nyolcezer építőipari munkás áll sztrájkban.

Jeleztük hírünkben azt is, hogy a rendőrség több helyen közbelépett, mert a sztrájkoló munkások terrorizálni akarták még a munkában levőket. A rendőrség a délutáni órákban is újabb letartóztatásokat fogatosított és így a letartóztatottak száma estére tizenhétre emelkedett.

150 házat gyújtottak fel a téglagyáros, hogy jobban fogjon a téglája

A háztulajdonos is keresett az üzleten, mert megkapta a biztosítási díjat

Berlin, október 14.

A pomerániai Stettin városban már évek óta rengeteg tüzeset fordult elő. A tüzesetek után bevezetett nyomozás majdnem minden alkalommal megállapította, hogy a tűz oka gyújtogatás volt, de a gyújtogatók személyét soha nem tudta megállapítani.

Az elmúlt napokban történt újabb tüzeset nyomán megindult nyomozás most szenzációs leleplezéseket eszközölt. A nyomozás megállapította, hogy az utóbbi idők összes tüzeseteit egy kitűnően megszervezett gyújtogatóbanda követte el. A banda feje egy stettini téglagyáros volt, aki csavargókat bérelt fel 5-10 márkáért a gyújtogatások elvégzésére. A gyújtogatásokat az illetékes tulajdonosok beleegyezésével követték el, akiknek kára biztosítás útján busásan megtérült, míg az új házak építéséhez szükséges téglát a téglagyáros üzemében rendelték meg, úgy, hogy mindkét fél rengeteget keresett a gyújtogatási üzlemben.

A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy a téglagyáros és bandája az utóbbi évek során közel 150 házat gyújtott fel a fenti körülmények között.

Egy hónappal elhalasztották az országos adósgyűlést

Mi a brassói csoport követelése?

Brassó, október 14.

Tegnap este hatalmas tömeg részvételével gyűlést tartottak a brassói adósok, megalakítva az országos adósszövetséget brassói tagozatát is. A mozgalom élén Bancila tábornok áll, akinek elnöki megnyitása után a következő vezetőséget választották meg: Elnök Bancila tábornok, alelnökök: Branza, Jakab János és Schlemms. Vezetőségi tagok: Ogea Nicolae, Weber Vilmos, Danila Joan, Fejér Jenő, Dovits Emil, Stefan András, Majerbüchler Oswald és Storescu Matei, az alakulat titkára pedig Bokor Rudolf táblai jegyző lett.

A gyűlés szónokai rámutattak arra, hogy a városi adósok a szó szoros értelmében tönkremennek, ha a moratóriumot meg nem hosszabbítják. A különböző sérelmek feltárása után az alábbi határozati javaslatot szavazták meg:

1. Kérjük a kormányzatot, hosszabbít-

sa meg a városi adósságok moratóriumát legkevesebb még két évvel.

2. Szállítsák le az összes városi adósságokat hetvenöt százalékkal.

3. A konverziós törvény 21-ik paragrafusába iktassák még bele a következő szakaszt: „A jelen szakaszban feltüntetett kompenzáció akkor is megtörténik, ha a bankvallalat az adós váltóját a Nemzeti Banknál visszeszámláltatja”.

A határozati javaslatot memorandum formájában a kormány tudomására hozták. Ezután 14 tagból álló delegációt választottak, hogy a brassói adósokat személyesen képviseljék az október 15-re, vasárnapra Bukarestben tervezett országos városi adóskongresszuson. A mozgalom vezetői azonban pénteken délután táviratot kaptak, hogy az országos adósgyűlést váratlanul egy hónappal, tehát november 15-re halasztották és így a kijelölt küldöttség nem megy Bukarestbe.

Triangi grófnő udvarol a bécsi birónak

Egyezkedik, mosolyog, bókol és a végén „Heil Dollfuss!” kiáltással elvonul

Bécs, október 14.

A bécsi törvényszéki tárgyalótermek ismert alakja, Triangi grófnő, aki eddig ugyan állandóan vádlottként szerepelt kisebb-nagyobb peres ügyekben, most azonban kivételesen a felperes helyéről követte igazát dr. Krieger egyesbíró előtt.

Néhány nappal ezelőtt elhunyt egy kereskedelmi tanácsos, Bécs előkelő társadalmi életének ismert alakja s a grófnő most azt vitatja, hogy az elhunytat három évtizeden át jól ismerte s a tanácsos kérésére tízévi megfeszített munkával, összes nexusait felhasználva, sikerült is néhai barátja számára

egy magas kitüntetést szereznie. Ezért pénz járt neki, amelyet azonban eddig nem kapott meg s ezért 500 schillinget követel a hagyatékából.

Az alperesi ügyvéd kijelentette, hogy az elhunytnak tényleg volt egy ilyen kitüntetés, de ezenkívül számos magas külföldi rendjel tulajdonosa volt, úgy hogy

a grófnőnek semmi igénye nincs.

— Kedves bíró ur. — pattan fel a

grófnő, — harminc éve ismertem az elhunytat, aki szétrombolta életemet!

Száz ember akart feleségül venni, de mind kikoszoráztam,

mert a szegény megboldogult megígérte, hogy elvesz. Kosárszámba küldte a virágokat s hónapokig könyörgött, hogy szerezzem meg neki a kitüntetést. Rengeteg költségem volt, amíg megmozgattam a szükséges protektorokat. Ertsen meg, bíró ur, én szerencsétlen asszony vagyok...

A bíró mosolyogva ajánlotta a békés megegyezést, mire a grófnő kijelentette:

— Fizessenek nekem 100 schillinget, akkor ezt az összeget a mi drága jó Dollfuss kancellárunk megmenekülése alkalmából befizetem jótékony célra.

— Rendben van, megkapja a 100 schillinget, — mondta az alperes ügyvédje, de most már

új ötlete támadt a grófnőnek:

— És fizessen még 100 schillinget a Seydel emléktemplom javára. Száz schillingért Innitzer biboros autogrammos fényképét adja az adakozóknak. Erre pedig szükségem van...

Amikor ebben is megegyeztek, a panaszos újra felsóhajtott:

— Hát tehetek én mást, ha a bíró ur ilyen szépen kér?

— Fontolja jól meg, — figyelmeztette a bíró —, később már nem állhat elő semmilyen követeléssel és én rám aztán ne haragudjék, ha másként gondolja meg magát.

— Ugyan kérem, — legyintett a grófnő, hogyan haragudhatna valaki egy ilyen szép emberre, mint a bíró ur.

Beleegyeztem, de azt mondom, amit Pirrhus mondott: „még egy ilyen győzelem és elvesztem”. Részemről nem éri a bíró urat semmilyen szemrehányás.

Majd hirtelen énekelni kezdett:

— Mert én olyan asszony vagyok, aki tudja, mit akar...

És tánclepcsében kísért. Az ajtóban megfordult, „Heil Dollfuss!” kiáltással pukkerlit csinált és távozott.

— Hetvenkét ház égett le egy galíciai faluban. Varsóból jelentik: A galíciai Nieburow községben az elmúlt napokban tűz ütött ki. A tűzkatasztrófa során 72 ház égett le.

— A bukaresti gyilkos ügyvéd pere. Bukarestből jelentik: A Nicolaescu-ügy csütörtöki tárgyalásán különböző tanúk vonultak fel, akik az ügy jelentékeltelen, vagy érdektelen részletkérdéseiben adtak felvilágosítást a bíróságnak. Az egyetlen érdekesebb tanu Nicules György soffőr volt, akivel kapcsolatban a gyilkos ügyvéd azt állította, hogy feleségével viszonya volt. A soffőr ezt tagadta. Megjelent a tárgyaláson Nicolaescu vádlott volt menyasszonya is, aki az ügyvédet erősen mentő vallomást tett.

— Tizenötmillió nyomorgót segítene Amerikában. Newyorkból jelentik: Az amerikai kormány teljes gőzzel dolgozik a munkanélküli segélyezés megszervezésén. Új szert már eddig több mint 15 millió szűkölködő élve különböző segélyeket. A földművelésügyi minisztérium fontonként egy cent adót szándékozik a vajra, zsiradékokra és margarinra kivetni; ennek hozadékát harmincmillió dollárba becsülik s ebből az összegből akarják felvásárolni az ország vajtermelésének feleslegét, amelyet szétosztanának a szűkölködők között. Jelenleg már ötvenezer kilogramm disznóhúst osztanak ki a munkanélküliek között.

— A brassói Ioria Sportegylet turisztikai szakosztálya kedvező idő esetén f. hó 15-én, vasárnap kirándulást rendez a Kiskirály-kőre. Találkozás: Vasárnap reggel 6 órakor a Transylvánia előtt. Költség 50 lej. Jelentkezni lehet Singer Árpád gyógyszerárában, Kolostor-utca 8. Vendégeket szívesen látunk.

— Májusban ismét naponta közlekedik a Rapid. Bukarestből jelentik: A nemzetközi vasúti kongresszus pénteken tartotta Bukarestben záróülését. Ezen elhatározták, hogy a 3-as és 4-es számú Rapid vonatok a jövő év májusától kezdve Bukarest és Biharpuszki vonalon minden nap közlekedni fognak. A legközelebbi kongresszus december elején lesz Varsóban.

Hegedű- és zongora-iskolák

HOHMANN BLOCH

Hegedű-iskola I. II. III. IV. á 144 Lei

CHOVAN

Zongora iskola I. II. á 144 Lei

Kapható a

Brassói Kapok Könyvostályában

Kapu-utca 56-58, az udvarban.

Teljesen átszervezik a kontingentálási rendszert

További új cikkeket is kontingentálnak

Bukarest, október 14.

A július 1-én életbe lépett kontingentálási rendszerünk ellen úgy a kereskedők, mint a külföldi nyersanyaggal dolgozó iparvállalatok állandóan panaszkodnak.

Az importőrök és az iparvállalatok már több beadványt intéztek az illetékes körökhez, amelyekben rámutattak a jelenlegi rendszer hibáira és kérték annak gyökeres átszervezését. Ennek eredményeképpen a legutóbbi minisztertanács úgy döntött, hogy teljesen átszervezi a jelenlegi kontingentálási rendszert.

Az erre vonatkozó munkálatokat már megkezdtek és a módosított rendszer valószínűleg rövidesen életbe is lép.

Az átszervezés során több új cikkre is kiterjesztik a kontingentálást.

Ezek közé tartoznak azok a készárúk, amelyek eddig nem estek kontingentálás alá, azonban ezek nyersanyagának behozatallát kontingentálták. Ugyanakkor revízió-alá veszik egyes cikkek kontingens-illetékét, valamint újabb rendelkezéseket adnak ki a kompenzációs üzletek lebonyolítására vonatkozólag is.

Egyelőre nem cserélik ki az italmérési engedélyeket

Bukarest, október 14.

Nemrégiben hírt adtunk róla, hogy az összes italmérési engedélyeket bevonják és újakkal cserélik ki. Az érdekeltek közbenjárására most felfüggesztették ezt az intézkedést. A felfüggesztést bőven megindokolja az, hogy a jelenlegi szesz törvényben mincsenek kötelező és részletes előírások az italmérési engedélyek kicserélésére vonatkozólag, az új szesz törvény még nem készült el, viszont, ha a becserélést egyszerű miniszteri rendelet alapján hajtják végre, úgy az félreértésekre és igazságtalanságokra adhatna alkalmat.

Az italmérési engedélyek kicserélése tehát minden valószínűség szerint csak az új szeszgyedárusági törvény alapján történik meg, amelybe erre vonatkozólag részletes rendelkezéseket iktatnak be. Az új törvény javaslatának megszerkesztésével foglalkozó bizottság Dufulescu szeszmonopol-vezérgazgató elnökségével, már meg is kezdte tanácskozásait.

Az új törvény tehát még csak készülőben van, de máris hírlik, hogy leszállítják az illetékeket s a gyümölcs-pálinkákat kivonják az egyedáruság alól.

A nagyváradi Astória-bár tulajdonosa leánykereskedő

Nagyvárad, október 14.

Országos jellegű leánykereskedő-társaságot leplezett le a nagyváradi rendőrség bűnügyi osztálya. Már hetek óta figyeltek a detektívek több pincért és éttermi alkalmazottat, akik ellen alapos gyűjtések kezdődtek fel arra nézve, hogy leánykereskedő banda tagjai és a „helyi fiók” vezetői.

Különösen feltűnt a nyomozó detektíveknek az, hogy Feldmann József 32 éves nagyváradi származású pincér időnként megjelent Nagyváradon. Állandóan vele volt egy Pecegan és egy Benedek nevű egyén. Ezekkel együtt igyekezett rávenni a kiszemelt leányokat, hogy utazzanak Temesvárra és szerződjenek le mint arztalanok az Astória bárba. A szóbanforgó mulatóhelyiség a gyűjtés Feldmann tulajdona. A kezdőfizetés 2500 lej.

Pár nappal ezelőtt megszöktettek egy Tóth Margit nevű nagyváradi arányt is, mire hatalmas eréllyel megindult a nyomozás. A leánykereskedő banda több tagját letartóztatták, Feldmann azonban megszökött Országzserte körzék. A rendőrség más városok rendőrségeivel való beszélgetés során megállapította, hogy a leánykereskedő társulat országos jellegű volt és számos várost behálózott. Más városokban is letartóztatások vannak készülőben.

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Irtá: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ár 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

MIÉRT JÖTT A TRANSZFER?

Többet exportálunk, de a kivitt áruért kevesebb ellenértéket kapunk

A kontingentálás ellenére is emelkedett a beviteli áruk összege

Bukarest, október 14.

Az ipar és kereskedelemügyi minisztériumban elkészült az idei év első nyolc hónapjának külkereskedelmi mérlege. Ebből a mérlegből azt látjuk, hogy a kivitel állandó emelkedésben van, míg a behozatal, az elmúlt év behozatali adataival szemben, a különböző megszigorító intézkedések ellenére sem csökkent.

A hivatalos statisztikából kitűnik, hogy az idei év első 8 hónapjában összesen 2.881.909 métermázsát importált Románia 7.688.952.000 lej értékben, míg az elmúlt évben ugyanezen idő alatt a román behozatal 7.146.276.000 lej értékben 2.507.877 métermázsát tett ki.

A behozatali kimutatás azt igazolja, hogy az idei évben 374.032 métermázsával hoztunk be több árut, mint az elmúlt évben. Vagyis: hiába volt a kormány kontingentálási intézkedése, mert az importot csak nem lehetett a végtelenségig kiküszöbölni.

Annak ellenére, hogy az import jelentős emelkedést mutat, Románia czévi külkereskedelmi mérlege mégis aktív, mert az év első nyolc hónapjában jóval többet exportáltunk, mint 1932 ugyanazon

időszakában.

A hivatalos kimutatás szerint az ide 57.612.766 métermázsát árut adtunk el a külföldnek összesen 8.953.210.000 lej értékben, míg az elmúlt év első nyolc hónapjában Románia exportja 54.362.544 métermázsát tett ki 10.144.606.000 lej értékben.

A kimutatás tehát azt tanúsítja, hogy az export emelkedett az idei évben, anélkül, hogy abból Romániának ténylegesen több haszna származott volna.

Az ideen ugyanis 3.350.442 métermázsával többet exportáltunk, mint az elmúlt évben és ennek ellenére az ide 1.189.396.000 lejjel kapott kevesebbet Románia árujért, mint az elmúlt évben.

Ennek az óriási differenciának tulajdonítható, hogy

míg az ide 54.280.837 métermázsával aktív a külkereskedelmi mérleg az előző évi 51.254.426 métermázsával szemben, addig az export beviteli mérlege az ide mindössze csak 1266.258.000 lejjel aktív az előző évi 2.993.330 lej kiviteli aktívummal szemben.

Ez a külkereskedelmi mérleghelyzet

szomorú fényt vet Románia gazdasági viszonyaira. Miközben a behozatal alapjában véve nem csökken, addig a kivitel emelkedik ugyan, de a nemzetközi piacon beállott súlyos árzuhanása miatt jóval kevesebb ellenértéket kapunk az áruért, mint az elmúlt évben.

Mert 33.500 vagonnal exportáltunk többet, mint az elmúlt évben és 1 milliárd 190 millió lejjel kevesebbet kaptunk az áruért.

Az ország külkereskedelmi mérlegének helyzete teljes mértékben indokoltá teszi a kormány eljárását a transzferrel kapcsolatban.

Ilyen viszonyok között ugyanis Románia valóban képtelennek bizonyult ahhoz, hogy külföldi kötelezettségeinek eleget tehessen.

Ezt a súlyos visszaesést a kormány már a nyár elején megérezte és ezért akciót indított a gabona árának konszolidálására. Ez az akció azonban, amint az első nyolc hónap külkereskedelmi aktivitásának mérlege mutatja, csak az export mennyiségét emelte anélkül, hogy az állam devizabevételeit is ugyanilyen mértékben növelte volna.

Hatalmas népművészeti és háziipari kiállítás készül Brassóban

Az ÁGISZ és Bethlen Mária grófnő közösen vállalták a rendezés munkáját

Bethlen Mária már megérkezett Brassóba és megkezdte a szervezési munkát

Brassó, október 14.

A brassói közönség már régóta nagy érdeklődéssel figyeli az Általános Gazdasági Szövetkezet (ÁGISZ) háziipari és népművészeti szakosztályának munkálkodását. Kiállítások, előadások és estélyek tarszkodnak amellet, hogy ez a mozgalom, amely külföldön is nagy sikereket ért el a népi művészet felkarolásával és népszerűsítésével, Brassóban is megfogant. A brassói magyar közönség megértette, hogy az Ágisz munkájának gazdasági és kultu-

rális jelentősége van s támogatásával megbecsülte és előrevitte ezt a munkát.

A szövetkezet háziipari és népművészeti szakosztálya most újabb és ezuttal igazán nagyszabású ajándékkal akarja meglepni Brassó közönségét. Karácsonyra tervezett kiállítását elejtette azért, hogy Bethlen Mária grófnővel összefogva az erdélyi magyar népművészet és háziipar termékeit egy olyan nagyarányú kiállítás keretében mutathassa be, amilyen Brassóban még nem volt. Bethlen Mária va-

lóságos művésze a kiállítások rendezésének. Külföldön ért el már nagy sikereket s Erdélyben is sorra látogatta gazdag kiállítási anyagával a nagyobb városokat. Mindenütt lelkesen fogadták s mindenütt rajongást keltett anyagával a népi művészet iránt azokban, akikben erre a nem és tiszta művelőzetre hajlam és felkészültség van.

Bethlen Mária most is erdélyi körutát tart s ezt az alkalmat ragadta meg brassói Ágisz arra, hogy az ő megnyerésével a már tervezett kiállítást valóban nagyszabásúvá, teljessé és impozánsá tegye. Bethlen Mária szívesen vállalkozott arra, hogy munkájával és anyagával bekapcsolódjék az Ágisz munkájába így a nagy brassói népművészeti és háziipari kiállítás ügye már rendben van. Tekintettel arra, hogy Bethlen Máriaat előre megállapított pontos utiterv köti, a brassói kiállítás november 11-én délután hat órákor nyílik meg a piactéri tőncsház nagytermében és pontosan egy hétig tart.

Bethlen Mária grófnő szerdán már megérkezett Brassóba, hogy megkezdje a szervezési munkálatait.

DRÓTNÉLKÜLI HULLÁMJAIVAL

Marconi 40.000 kilométer távolságból dinamitbombát robbant

„A rövid elektromos hullámok nem maradnak a föld foglyai” — mondta a nagy feltaláló, aki nagy gyakorlati jövőt jósol az irányítható hullámoknak

Milánó, október 14.

A dróttalan táviratozás uttörőjének, Marconi szenátorának tiszteletére nagy ünnepségeket rendeztek. Marconi személyén kitért a hivatalos ceremóniák elől és az ünneplést két érdekes kísérletének bemutatásával közönte meg.

Az első kísérlet abból állott, hogy egy nagy távolságban elhelyezkedő yachtról dróttalan hullámok útján gyújtotta fel a világkiállítás világítási hálózatát. Ez a trükkje Marconinak nem új, ismeretes, hogy legutóbb Angliából gyújtotta meg az ausztráliai Sidney kiállítópalota lámpáit, azonban a „trükknek” elegáns és szemléltető módja sokezer embert meggyőzött a dróttalan hullámok gyakorlati használhatóságáról.

Természetes, hogy Marconi a csodálatos gombnyomással nem a világítási hálózat fénybeborulásához szükséges elektromos mennyiséget küldte óceánokon, városokon, hegyeken keresztül Sidneyba, hanem

csupán egy kis relaiszt kapcsolt le a

hullámokkal, amely a világítóáramkört zárta, illetve nyitotta.

Ott még nem tartunk, hogy korlátlan mennyiségben tudjuk az elektromos energiát drótnélküli úton bárhová eljuttatni.

De ennél a kísérletnél is nagyobb sikerre volt Marconinak második experimentumával.

Marconi ugyanis fölrobbantott egy dinamitbombát egy olyan elektromos hullám segítségével, amelyet negyven ezer kilométeren át juttatott el a bomba gyújtószerkezetébe.

Huszezer ember gyűlt össze ennek a nem mindennapi kísérletnek megtekintésére. A nézőket biztonsági berendezések védtek a nagy dinamitbombától, amely közepén volt elhelyezve egy magas oszlop. Marconi beállítható rövid hullámokat indított el a bombával ellenkező irányba.

A rövidhullámok körbeszaladták a földet s csak a minleg negyven ezer kilométer megtett út után jutottak az ellenkező oldalról vissza a dinamitbom-

ba gyújtószerkezetéhez, amelyet mielőtt később hoztak, mire a bomba hatalmas dörrenéssel explodált.

A jelenlévők bámulata és lelkesedése határtalan volt. Valósággal megostromolták a kiváló tudóst, aki kijelentette az utaságírók előtt, hogy azok a rövidhullámok, amelyekkel a dinamitbombát felrobbantotta,

áthatolnak a levegőréteg legmagasabb elektromostöltésű rétegein is, ki a földgürbe.

Ezzel az a fölfogás, hogy a rádióhullámok a levegőburok foglyai maradnak örökre megdőlt.

A szakértőknek is az a véleményük, hogy Kolozsvárra be kell vezetni a földgázt

Kolozsvár, október 14.

A kolozsvári egyetem tanácsa nemrégben azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, hogy ajánlatos volna Kolozsvárra is bevezetni a földgázt, ezt az olcsó világító és fűtőanyagot. A városi tanács bizottságát küldött ki a kérdés tanulmányozására s a bizottságba beválasztott Xántus János dr. kolozsvári középiskolai tanárt, a neves erdélyi geológust is. Bizottság éppen Xántus dr. szakértői véleménye alapján helyesnek és kifizetődőnek találta az egyetemi tanács indítványát.

Vasárnapi lapok

A B. L. VASÁRNAPI MELLEKLETE

Egy egyetemi tanár mélyreható akciója az ember regenerálására

Tudományosan racionális alapon akarja ujjászervezni életünket az eubiótikai társaság

Hamarosan felépül Prága mellett az első eubiótikus telep — Tipizált kert-
városokban, tipizált házakban, tipizált ruházatban akarnának élni az új emberek

Mindjárt előjáróban le kell szögeznünk, hogy Ruzsicska pozsonyi egyetemi professzor által alapított társaság nem zavaros szekta, hanem

tudományos kutatás fiatal hajtása.

Nem „mazdazdam”, nem „bicsérdyzmus”, nem mutat fel lényegbeli rokonságot napjaink egyetlen nevetésre ingerlő, kuriózus szektájával sem. Az eubiótikus életmód a tudományos megismerésben gyökerezik és nem szenteket akar faragni belőlünk, hanem csupán jobb, emberebb, emberkékebb akar bennünket formálni.

Tulajdonképpen nem egyéb az egész eubiótikai mozgalom, mint merész és elhatározott megfogalmazása napjaink ama fokozottan felismert igazságának, (mily öreg igazság, már Jean Jacques Rousseau mondta volt ki több mint másfélszáz évvel ezelőtt), hogy az ember fölötté eltávolodott önmagától, akinek egynek kellene lennie a természettel, tehát: „vissza a természethez.”

VISSZA A FÖLDMŰELŐ-TIPUSHOZ!

A csehszlovákiai Eubiótikai Társaság máris sokezer tagot számlál s aránylag rövid fennállása óta számottevő sikereket értett el.

Az eubiótikusok azt tartják, hogy mindennek, az emberi élet romlásának, a civilizáció az oka.

Az ember eltávolodott az élet fiziológiai alapjaitól, a földművelő-típustól és maga fabrikált fiziológiai törvényeket magának, esztelenül és bűnös vaksággal. Holott minden egészséges organizmus alaptörvénye:

minden szero fiziológiai működése, úgy, ahogy az élet földművelő-típusa rendeli.

Itt élnek egy hanyatló társadalomban

egy tiszta, erős, új embertípusról álmodnak,

megingathatatlan hittel, mint a megátal-
kodott látnokok.

AZ ÚJ EMBER TERMÉSZET- RAJZA

Meg akarják reformálni egész életünket. Olthatatlan meggyőződéssel hirdetik, hogy az eubiótika az egyetlen út, amely visszavezet bennünket önmagunkhoz, a többi út: degenerál.

Új testi, szellemi, erkölcsi és szociális igazságra akarnak bennünket nevelni.

A természetben és a természettel, a természet törvényei alapján élő állatokat és növényeket valóságos példaképpen állítják elénk. Rámutatnak arra, hogy az ember, ha szervezetében ki akarja fejleszteni testi-lelki egészségét és természetes moralitását,

úgy kell élnie, ahogy a többi élőlény él,

azaz a természettel való teljes kontaktusban és annak törvényei szerint.

„Ezek az élőlények — állítják — nem plombálták fogaikat, nem szenvednek az emésztőszervek megbetegedéseiben, nem rákbajosak, nem reumatikusak, nem tuberkulózisosak, mert az atmoszférikus behatásoknak kitéve élnek és friss, nem kótyvasztott élelemmel táplálkoznak.” Másszóval: tudományosan akarják átszervezni elsősorban élelmüket. Vegetáriusok. De racionális alap-
pon. Általában

a célszerűség, a racionalitás vezeti őket minden lépésükben.

Idézzük az étlapjukat?

Külön étlapjuk van meleg és külön hideg időjárás számára.

Burgonya, rozskenyér, tojás, tej, friss gyümölcs, szárított gyümölcs, olajmag-

vak, zöldségfélék és forrásvíz: lényegében ezt a kosztot lehet variálni és bővíteni. Olcsó mindenestre. S ők azt mondják, hogy kiadós is. Sőt: ezt bizonyítják is: fényképeket mutatnak. Így láthatunk egy hároméves és kethónapos fiúcskát, amint egy három és félkilogramm súlyú csákányt lendít biztos kézzel a magasba. Ez a kisfiú már az eubiótika szabályai szerint nőtt fel, sohasem kényesítették az evésre, sohasem evett zsírtartalmú levest, sohasem látott húst.

A fénykép szerint csak úgy duzzad az egésztestétől.

AZ Ó-TESTAMENTUMBELI CSALÁD

Az életfilozófiájuk azonban nem áll

Az új ember házatája

Egy kertvárosban fog lakni, amely sugáralakban szétfutó, csupa kiskertes faházból fog állni. A ház nem lesz nagy, mert az év nagyrészeben a kertet is lehet használni lakóhelyként. A ház egyébként

elsősorban az asszonyra és a gyermekre van beállítva.

Az építészek a tervrajz elkészítésekor az ó kényelmükre kell gondolnia. Természetesen, tipizált házról van szó, amely mintegy 2000 négyzetméternyi területen fog állni s ebből 1500 négyzetméter kert lesz. Vagyis hárommillió család részére mindössze 6000 négyzetkilométernyi terület lesz szükséges. Hogy miképpen akarnak ezt a szükséges területet megszerezni? Földreform útján, de ez a földreform egészen más lenne, mint amit eddig ismerünk:

ennek a földreformnak az lenne a célja, hogy megint helyreállítsa természetes, egyszerű viszonyunkat az anyaföldhöz.

És lenne még egy másik reform is, az adóreform, az eubiótikusok ugyanis mindennemű adót a földadóra szeret-

Még a berendezéseket is tipizálják

Általában mindent tipizálnak, még a lakások berendezését is, minden családnak telefonja, autója, garázsa lenne — megint csak tipizálva, — a ház villamosítva lenne a lehető leggazdagabban, a civilizációból ugyanis át akarják venni mindazt, amit megfelelően találnak.

De már elvetik például a kanalizációt.

A tipizált eubiótikus háznak nincsen csatornázása. A ház, amely több és a család szaporodásával könnyen megtoldható, tágas szobából áll, nyitott, földszintes verandában fut ki a kertbe. A teteje nem lapos,

inkább homorú,

a közepén lévő kémény irányában sülyedt.

A kémény mellett ugyanis egy lyuk van, amin az esővíz és a hó lefolyik a fürdőszobába, ahol felfogják, mert az esővizet a legjobb, legegészségesebb víznek tartják.

Pincéje nincs a lakásnak, főlegesen és — természetellenes. És főlegesen és természetellenes a csatornázás is. Azt tartják ugyanis, hogy az emberi ürülék eubiótikus étkezés mellett szagtalan, azonkívül pedig a természet új termőanyagává dolgozza fel. Eppen ezért, a házból a kertbe kerül, ahol földréteggel beföldelik s aztán széthordják a kertben.

Igy fognak élni az eubiótikus hazában. Deris kertvárosfalanszterekben, a mai városokból, ezekből az irtózatos köröngetegekből ki fognak vonulni,

meg az élelemnél. Meg akarják reformálni lakásunkat, ruházódásunkat is, sőt ezáltal — tekintve, hogy egészen mélyreható reformokról van szó, —

társadalmi és világrendünket is. Az egyének társadalmát szét szeretnék bontani és újra egyesíteni a családok társadalmában. Bibliái levegő terjeng körülöttük. Ó-testamentumi családok élete rajzolódik ki elgondolásaik erős körvonalában.

A család az alap, amelyen fel akarják építeni a civilizáció útjaitól mentes eubiótikus társadalmat.

Elgondolásaik, tervrajzaik alapján így fog élni az eubiótikus kis egység, a család:

nének összpontosítani, illetve korlátozni s a munka, az ipari és egyéb munkateljesítmény adómentes lenne.

Egyáltalában leegyszerűsödne az egész életünk. A férfi csak félnapot töltene munkában, a másik félnapot a kertjében, kertje munkájával töltene el. Hiszen a kertje hozama a család élelmezésének egynegyedét adná!

Az élet már azért is sokkal egyszerűbb lenne, kevésbé zajgó, kevésbé zaklatott, mert nemcsak a termelés és fogyasztás elosztását ellenőriznék, amin a mai világ fádadozik; hanem tudományos tervet akarnak kidolgozni a racionális szűkséglet alapján és logikusan a termelés minőségére és mennyiségére s a szükséglet-hez mért elosztásra vonatkozólag. Ami — a leegyszerűsített élelmet és lakást tekintve —

nyomban lecsökkentené a termelést s a férfi, akármilyen legyen is a foglalkozása, tényleg félnapot tölthet otthon. Annál is inkább, mert a fényűzés a jelek szerint nem programpontja a eubiótikusoknak. Az élelem és lakáson kívül tipizálni akarják a ruházatot is.

csak irodáknak, műhelyeknek és raktáraknak fogják őket felhasználni, a családok megértő közösségben, a tipizált életmód által tipizálva ugyan, de az egyéniség és egyéni szabadság megőrzésével és tiszteltbentartásával fognak élni. Hogy lehet-e egyáltalában így élni?

Ők azt mondják, hogy igen. Ők hivatkoznak például a Berlin melletti Orianenburg közelében lévő „Eden” nevű eubiótikus telepre, ahol

már 40 éve él 400 holdnyi földön 200 család.

Itt a csecsemőhalandóság például relatíve a legkisebb: mindössze 3,6 százalék. És volt úgy, hogy negyede alatt 330 gyermekből egy sem volt beteg.

És hivatkoznak Dánia esetére is, ahol 1917 január 1-én, amikor Közép-Európa blokádja életbelépett, át kellett szervezni az élelmezést; Hindhede professzor számításai alapján

tejtermékekre és növényekre szervezték át az élelmezést s kiderült, hogy a halandóság sokkal kisebb lett szűkséges arányszámokban az előző évekhez képest.

Általában a betegséget nem tekintik szükséges rossznak. Megint csak a természettől való elrugaszkodottságunkban találják meg a betegségek okát. Azt mondják, hogy az eubiótikus társadalom sok betegséget még hirből sem fog ismerni.

Általában sokat mondanak. Valóságnak még a fele is szép volna... (A. P.)

KORVIN TANDOR (Kolozsvár):

Az elsikkasztott életigazság

Korvin Sándornak majdnem minden cikke elé odakiwánkozik a megjegyzés, hogy a cikk felfogásával egye nem értünk, de dialektikája annyira tiszta és meglátásai olyan erősek, hogy ezeknek az írásoknak a tisztultabb vita-lehetőségek kedvéért helyet kell adni. Ez a megjegyzésünk az alábbi írásra még kihangsúlyozottabban áll.

Az élet s az irodalom kölcsönviszonyának problémája, különös élességgel jelenik meg napjainkban. Ugy érezzük ugyanis, hogy társadalmi létünk és kulturális foglalatosságaink között mély szakadék keletkezett. A mai u. n. polgári irodalom érdeklődése és problémavilága nem fedi többé tényleges társadalmi existenciánkat, küzdelmeink és célküzde-
seink legsúlyosabb kérdéseit. Élet és irodalom, külön utakon járnak. Szerves kapcsolataik megbomlottak.

Miközben az irodalom a maga leg-
többnyire aszociális világnak elmélyítő effektusaiba vagy valamely epikai fikció látomásaiba merül, — szociális életünk — szennnyével és éhségével, iramával és harcaival — elhalad mellette.

A mai polgári irodalom tudati beállítottsága pszichológiai; társadalmi és kulturális beállítottsága — legnemesebb kifejezésében — humanista.

Kérdésünk szempontjából bennünket inkább az utóbbi érdekel.

Ami e humanizmussal kapcsolatban legelőször szembetűnik, az a gyökér-
lensége. — Nem tudni miféle valóságból fakad? Honnan indul el és hová tart? Kikre támaszkodik, hol a talaja, kik a keresztülvivői? Nem tudni, hol a vajú-
dás, amelyből megszületik, hol a csillag, amely alatt majd testet ölt?...
Is valóban, ez a humanizmus csupán az óhajításokban van posztulálva s a bí-
ráló értelem elvontságaiiban éli; csupán a könyvtárszobák világnézete és távol van attól, hogy a mai élet egész problemati-
káját felöllelje.

Mi, — a könyvtárszobákban kívül élők —
közben éhesen és munkátlanul ténfer-
günk; háborukba és forradalmakba bo-
nyolódunk... Ki ad itt kenyeret? Ki
adja meg a kérdéseinket s a feladatokat?
Az utcák embertelenségét a könyvtárszo-
bák humanizmusa győzi majd le? —
Nem hisszük. — A szívünk nyitva van;
a kezünk kinyitva... De ez a huma-
nizmus még mindig nem m'hozzánk szől;
kérdései nem a mi kérdéseink; érdeklő-
désében nem a mi életünk nagy kérdé-
séből. Nem, — feleletei nem felele-
tek a mi kérdéseinkre. Ez a humaniz-
mus nem a mi csillagunk.

Ez a humanizmus nem a mi életünkben
indult el, hanem a könyvtárszobákból.
Számára a mi életünk nem a közvetlen
átélés megsemmisítő valósága, — hanem
csak látvány. Ez a humanizmus valaho-
vá a „Szép” apollói igézetébe, a „Böl-
csesség” élettől elszakadt elvontságainak
meddő gyönyöreibe merült. — Értsük
meg egymást. — Ez a humanizmus a kul-
tur-fikciók virágnyelvét beszéli. S az
élet mást beszél. Nem is beszél. Ordít.

Ez a humanizmus nem hangja a mi éle-
tünknek, még csak nem is visszhangja.
Legfeljebb: távoli sugártörése. Mert a
mai élet: a mai társadalom-történeti, em-
bertörténeti valóság, osztályharcaival és
létfelmései, tömegnyomorúságával
és éhségmarsaival, teljes egészében nem
fér el benne. A keretei túlszűkeek ahhoz,
hogy be tudja fogadni. Az élet túlradt
e humanizmus problematikáján. Egyszó-
val, a kettő többé nem fedi egymást. És
ami a teljes életet nem fedi: az játék.
Ha mégoly komoly is...

Vizsgáljuk meg a kérdést közelebbről.
Ez a humanizmus valami, pozíciókat vé-
delmez. Kulturpozíciókat. Nem tudni
pontosan: ki elől? A „durva” élet elől?
A tömegek elől? A kultúrát vódi az élet

elől, vagy az életet a kulturálatlanság elől? És miféle kulturát véd, miféle életet vagy kulturával szemben? ... Tény csupán önmagát védi. Egy kultur-fikciót, az, hogy csak véd. Ez kevés. Ami még nem volna baj. De egyhelyben topog. Mondjuk ki végre: Ez a humanizmus csupán önmagát védi. Egy kultur-fikciót száz élet-valósággal szemben. Igaz, hogy ezek az élet-valóságok durvák, ki-méletlenek, követelők, ostromlók. De ha ez az elit-humanizmus csupán önmagát védi, akkor kicsoda véd bennünket? Kicsoda véd bennünket az éhenhalással s a gummibotokkal szemben? Ki véd meg bennünket a háborúkkal, tömeggyilkosságokkal, zülléssel és örülléssel szemben? — Ezek nem frázisok. Nemzedékünk ezeknek a küszöbén áll!

Ha az elit-humanizmus ezzel a való-sággal szemben néma; nem tud vele kapcsolatot találni, vagy teremteni; ennek a valóságnak hatalmas viaskodásai-ba belekapcsolódni nem tud, sőt vissza-hőköl tőlük; vagy, ami mégrosszabb; inkompatibilisnak tartja velük foglal-kozni — s a kor megáradt zajlásában tehetetlenül elbukik, — magára vessen!! Megérdemli. Ha korának nem tud vezér-csillaga lenni, mécsese se legyen! Ez a kor kegyetlen. Ennek a kornak nem szí-várványkergetőkre, hanem harcosokra van szükség!

Az elit-humanizmus mélyenszántó vál-ságára szerfölött jellemző, hogy a legna-gyobbjai — például André Gide — „de-zertálnak”, a könyvtárszobákból s a vi-rágházakból — a tömegek felé! Gondol-juk el. Gide nem gyermekfejjel cselek-szik. Cserbenhagyta a fiktiiv halhatatlan-ságot, a valóságos életért! — Aranyat vasért, — mondanak egyesek. — Nem volna igazuk. — Mert, mit mondhat majd a halhatatlanság számára az, akinek a kora számára nem volt mit mondania.

A halhatatlanság önzése éppen olyan bűn, mint minden más önzés. Semmivel sem különb. (A halhatatlanság gögje pe-dig ugyanaz.)

A halhatatlanság zárkózás: romantikus póz. Amellett kényelmes és veszélytelen. A „splendid isolation”: főuri tempó. S a főuri tempókra rájár az idő. A kort meg nem érteni: épp olyan tudatlanság, mint minden más. — Semmi sem menti. Vergődő korunk elől megszököni, hatalmas küzdelmeiben részt nem venni, épp olyan svihákság, mint harc idején, egészsége-sen, a hadkötelezettség alól felmentetni magunkat.

Végezzék más! Az igazi nagyság, aki a halhatatlan-sággal meg tud birkózni, az meg tud bir-kózni a korával is.

A művészet varázstanodott. Nem má-gia. Alkotás, harc: küzdelem az anyag-gal és az értelmekkel. Akár az élet. Élet és irodalom között a határok összeno-sódnak. Az élet roppant erővel zudul be a szentélyekbe. A szentélyek kincseit mind az ő erőfölöségeiből gyűjtötték föl. Az élet most követeli a maga jussát. Nem lehet egykönnyen kiparizolni. Ami ellentáll, azt szétmorzsolja. Nem ismer szentségeket.

Az élet új feladatok elé állítja az iro-dalmat. Ha az irodalom ezek elől elzár-kózik, úgy éppen legfontosabb élettő-elemét, nagyságának legfőbb szuggesz-cióját: az életigazságot veszíti el. Enél-kül pedig az irodalom — élettelen ma-kulatura.

Joggal kérde Barbusse: „Mikor egyesül végre a mély igazság és a magas szép-ség? A szépség és az igazság könyve, a legnagyobb feladat, amely még reánk vár!”

Nem lehet kétséges, hogy a mai szociá-lis élet-valóság és az irodalom pórc, — az élet javára fog eldőlni. Az ilyen pör-tet mindig az élet nyeri meg. És bizonyos az is, hogy ezen a döntésen mindkét fél csak nyerni fog. Az irodalom fennkölt meddsége megszűnik. Gondolat és élet, élet és irodalom szervezően áthatják egy-mást.

Az irodalom csak így lehet termékeny és termékenyítő. A kultúra csak így le-het aktív és világformáló.

SALAMON ERNŐ:

URI CIFRASÁGNAK!...

Akarnánk is
békét,
mondanánk is
áldást,
de káromlást
lehel a hegy
és a víz
kiáltást.
Mi álljunk meg,
csak mi?
Mi hallgassunk,
csak mi?
Hisz péppé
lapitnak, testpér,
agyón fognak
csapni!
Bubál,
nehezzekkel
futjuk meg a
pusztát,
de odacsapó
talpunk útját
még százezrek
futják.
Nincsen
maradásunk,

nincs pártoló
isten,
ember sincsen,
isten sincsen,
aki
megsegítsen!
Ki se kérdez
minket:
— Hé, Te sánta
jóság,
Te is itt élsz?
Hogy gondold,
mint legyen
az ország?
Városban,
vidéken,
réten, meg
nem réten,
megcsinálják
a sorsunkat,
jól megszövik
szépen.
Uri
cifraságnak
éppen ezért
mondjuk,
legyen immár

másfelé is,
más baromra
gondjuk!
Őszi piszok
gyül meg,
fátlan ház
ijesztget,
régén szerzett
nyomorúság
megringat,
megrezget.
Piros víz
utazgat,
szánkából
napvilágra,
mi csak köphetünk
a napra,
kacagásra,
vagyra!
Már minékünk
más nincs,
mint gyerekek
ijedség,
betegségünk
fegyver,
az éhségünk:
szentség!

Peskow

Gorkij adoptált fia, aki zsidó volt és forradalmárnak indult és aki ma a francia hadsereg tisztje

Maxim Gorkij életéből egy nagyon ér-dekes momentum még ma is rejtélyként áll a közönség előtt: hogyan került az orosz író egész közeli viszonyba egy zsi-dószülte gyermekkel (Zinovj Sverdlov-val), kit fiának adoptált.

Történt ez mintegy negyedévszázaddal ezelőtt, mikor Gorkij Nizsnij-Nowgorod-ban lakott, ahol annakelőtte börtönbün-tetését töltötte.

Gorkijnak a nizsnijnowgorodi várto-ronyban lévő fogsága idején, a fiatal Sverdlov is ennek lakója volt. Az akkor 16-ik évét taposó fiú, korán vált el csa-ládjától. A börtönbe jóval Gorkij előtt került be s mikor lerázta magáról a fog-ság bíncseit, már nem családjához, ha-nem Maxim Gorkijhoz került. Az ifjú Sverdlovot az orosz író energiája, tem-pe-ramentuma és önfeláldozó készsége miatt nagyon megkedvelte. Gorkij nagy remé-nyekkel nézett kegyence jövője elé, ki-ben az orosz forradalom legnagyobb sze-replőjét vélte látni.

Zinovj Sverdlov nem igen szeretett fia-talságának éveiről beszélni. Ő maga adop-tálásának pillanatától „Peskow” néven

nevezte magát (Gorkij családi neve). Azokat a körülményeket, amelyek Sverd-lovot hite elhagyására vezették, homály fed. Bizonyára az adoptáláshoz volt szüksége a praposzlav keresztletévre. Sverdlov nem tekintette magát hiteha-gyottnak: orosznek érezte magát. A pra-vozlavizmus fölvetelét csupán formális aktusnak tekintette, mely felszabadította őt a zsidó jogtalanság igája alól. Így ved-lött át a zsidó Sverdlov a keresztény Pes-kom-vá.

A társaságban, nemkülönben pedig a külföldön, Zinovj-Peskow, fajtiszta orosz nak számított; különösen Lidia Petrovna Burawo, Don-vidékbeli kozák nővel tör-tént egybekelése után.

Midőn Gorkij Oroszországból Itáliába költözött és Capri szigetén letelepedett, fogadott fia minduntalan nála tartózkodt és házassága is az író beleegezésé-vel történt. Gorkijnak ekkor fővágya volt fiából író nevelni; megismertette írőkkel és egyik „Znanie” című gyűjte-ménykönyvében le is nyomatta Sverdlov egy elbeszélését. Sverdlov azonban lassan felhagyott az írással.

Apa és fiu: két külön világ

Gorkij felesége és Peskowé között ki-tört konfliktus miatt a fiatal pár Ameri-kába vándorolt. Az új hazában való más-félévi ottartózkodásuk után visszatértek Olaszországba és Amfiteatrov családja körében új otthonra találtak. Amfiteatrov Sverdlovot magántitkárává és hatalmas könyvtárának vezetőjévé nevezte ki. Gor-kij időnként meglátogatta Peskowot. De az a meghitt, ideális barátság, mint az-előtt, megszűnt köztük lenni. Sverdlov mind jobban és jobban Amfiteatrov ha-táskörébe került, aki a Romanow királyi családról irt tárcáival vált híressé és a dinasztia, valamint a monarchisták kér-lehetetlen ellensége volt. Nézetei azon-ban nagyon messzire eltértek Maxim Gorkijétől, aki tudvalevőleg baloldali in-ternacional-marxistákhoz huzott. Ma-óriási ellentét határolja e két nagy író: Gorkij a szovjet büszkesége, míg Amfi-teatrov a fasiszta Olaszországot dicsőíti.

Még a világháború kezdetében Amfi-teatrov kiáltvánnyal fordult az itáliai orosz kolóniához és a többi országokban emigráló oroszokhoz, lépjenek be önkén-tesekként a francia hadseregbe. És az el-ső példát orosz honfitársainak

Sverdlov-Peskow mutatta, aki száz lt-rával a zsebében elindult, hogy a fran-cia hadsereg szolgálatába álljon.

Gorkijnak a lépés nagyon tetszett. A fiu egy útközetben tanusított hősies maga-viselete jeléül a becsületrend keresztjét kapta kitüntetésül és hadnaggyá léptet-ték elő. Ezen útközetnél félkezét vesztette.

Mikor hazatért, neje hidegen fogadta, és Sverdlov hamar elvált az asszonytól. Peskow, a francia hadnagy, több nyelven beszélt és szimpatikus megjelenésével mindenféle küldetésre és intervencióra használható volt. Sverdlov fellépett Ró-mában s a nacionalista sajtó dicsimnu-

szokat zengett róla. Előadása nagy tet-szést aratott.

A francia kormány értékelni tudta Sverdlov propagandájának fontosságát és egy agitációs turnéra szerződtette őt, majd egy évre Amerikába küldte a fran-cia tisztet. Amfiteatrov állítása szerint, Sverdlov a turnéhozta ezekre rugó dol-lárjait annak az amerikai kórháznak ajándékozta, amely őt megsebesülésekor gyógykezelte és az életnek visszaadta.

Az orosz forradalom után Peskow mint francia katonai attasé kerül vissza Orosz-országba. Tüistént Denikin tábornok ked-veltje lesz és a polgárháború idején ő jár-tassa a legnagyobb szerepet a francia kormány és az orosz hadsereg közti köz-velítés terén. A polgárháború befejezté-vel Peskow is lepetette katonai mündér-ját és a francia külügyminisztériumban magas pozíciót foglalt el. A civil élet azonban egyhamar idegeire megy. Peskow el is megy Marokkóba s egy az Atlas-hegységben lévő erődítmény parancs-noka lesz, majd az idegenlégio egy oszta-gának kommandozását vállalja magára, ahol több orosz emigránssal találkozik; résztvesz a marokkói harcokban, meg-sebesül, de továbbra is a légióban ma-rad.

Az idők folyamán Sverdlov egész fran-

Ritkán Kell cserélni!

ciává lett,

már nem érdekelte többé az orosz poli-tika és egy olasz nővel kötött házassá-got.

Ezen idő alatt még itt-ott összejött ne-velőatyjával, Maxim Gorkij-val.

Három évvel ezelőtt Sverdlov Szoren-tóba (Marokkó) hívta Gorkijt, hogy első házasságából származó 16 éves leányát, Lizánt megismerje.

Sverdlov még ma is Marokkóban tar-tózkodik.

Vajjon eszébe jut-e ott valakinek, hogy ennek a francia száradossá avanzsált oroszoknak ereiben zsidó vér kering?

A meztelenség apostola legujabban Rómában prédikál

Ma nem akarunk meztelentől járni, legalább inget ne hordjunk

Róma, október 14.

A francia nudisták egyik vezére, An-gelus Botrieu, a minap Rómában járt: informálódni akart a nudizmus lehető-ségeiről. Botrieu normálisan felöltözve érkezett az Örök Városba és semmiféle „külső ismerv” nem mutatta szándékait. Tíz napot töltött el különböző tárgya-lásokkal, melyeknek során meg akarta győzni az olasz hatóságokat, hogy iga-zán edzett generációt csak akkor nevel-het fel ha enged a „világszerte teret hó-dító” nudista gondolatnak és nem kifo-gásolja a ruhátlanságot.

Képzeltető, hogy az olasz hatóságok milyen választ adtak Botrieu ur puha-talódására, azonban a nudista apostol a kedvezőtlen válasz ellenére sem ked-vetlenedett el, hanem előre elkészít-t, sokszorosított memoárt adott az illetéke-seknek, amelyben érdekes történelmi adatokkal akarja bebizonyítani a ruhá-zat haszontalan és káros voltát.

Az emlékirat szerint az ingviselés „lehetetlen” szokását csak a tizenharmadik században kezdték.

Szent Lajos tervezett első házassága még azért vált lehetetlenné, — mondja a be-advány, — mert kiderült, hogy „a fele-ségjelölt ingben fekszik az ágyban!” Eny-nyire kényes teremtetést pedig a kitűnő francia király nem vehetett el.

1491-ben Francoise de Bretagne ruha-tárának lajstroma 112 csipkeruháról szá-mol be, de nem említi, hogy a híres li-mogesi grófnőnek akárcsak egyetlen in-ge is lett volna.

Kétségtelennnek tartja az emlékirat szerzője, hogy a ruhaviselet elterjedésé-vel nemcsak az erkölcsök romlottak meg hanem a gazdasági élet is válságba jutott. Mert vajjon — kiált fel — nem lehet-e-lenség-e, hogy Franciaországban

1789-ben még csak ötmillió külo sely-met gyártottak, a legutóbbi ében már 329 milliót.

A különbséget a nép selyemszükséglete idézte elő! Mennyi értékes tőke pocséko-lódik el ilyenformán értéktelen sely-mekre!...

A FRANCIA ÁLLAM GYÓGYFORRÁSAI

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorhaj, arthritizmus gyógyítására

VICHY GRANDE GRILLE Májbajoknál és epebántalmaknál.

VICHY HOPITAL Gyomor- és bélbántalmak esetében.

Vezérképviselő: FILIPPE FINKELSTEIN, Buzenrești, Strada Cămpianu 20.

LEVÉL TABÉRY GÉZÁHOZ

Útról megtérve s Magát utban tudva, két cikk várt reám a múlt vasárnapi erdélyi sajtóban: ismét két fejcsóválás afelett, hogy az Erdélyi Magyar Írói Rend megvalósulni merészkedett. Nem tudom, szellemébresztő propaganda-utjában melyik elesett kispáros árva kuriáiban, haldokló kávéház baráti márványasztala mellett, magánybaszomorodott írótársom beszáradt kalamárisa fölött ayujtja át vataki e soraimat, ám szükségnek látom, hogy akár ilyen formában is, kezébe jussanak Magának, aki eddig csaknem minden orv- és nyílt támadásra helyettem, de többi ötiünk és számos rokonszenvezőink nevében is sietett egymaga állani ki feleletre. — Ezúttal azonban ellenkezőre biztatom: szépen kérem, ne válaszoljon az ügyünkre vonatkozó legutóbbi üzenetekre. Hiszen kezdettől fogva nem is hívtuk ki a támadásokat. Igaz, az ütésre aztán ütni kellett s hogy keményebben találjunk visszavágni, annak oka az igazság súlyosabb ütderejében rejlik. De — úgy érzem, — immár csupán néhány nyers tény és néhány, azokból következő kérdést állíthatunk íróársaim és a mindenek fölött közlelő érdekelt közönség elé; minden egyéb érvelések helyett.

Tehát: vagyunk jónéhányan, kikre nézve lehetetlenne vált, hogy az Erdélyi Szépművés Céh-vél írói összeköttetést tartunk fenn. Akik ilyenformán rákényszerülünk, — és legtöbbször, sőt valamennyiünk! — nem az anyagi, hanem a pelünk való elbánási mód erkölcsi okai-ból, hogy magunknak másutt, másképp keressünk megnyilatkozási lehetőséget. Itt most csupán az a kérdés: lehet-e vi-

atkozni affelől, hogy az írónak joga, sőt kötelessége a megnyilatkozás? Vesse föl tehát mindenki a problémát magának: kíváncsok-e, hogy akár Tabéry, akár Arany és a többi elkedvetlenített tegye le ezentúl tollát Erdélyben s legfeljebb magyarországi kiadókhoz meneküljön? — És, mert az E. M. I. R. feladatul tűzte ki az irodalomnak pódiumról, előszóval való propagálását is, — óhajtják-e, írók és olvasók, hogy e programunkat is hitleri máglyára vessük? — Követelik-e, hogy Bárd Oszkár rothadjon a hallgatóság posványába és Reményik Sándor tegyen szájkosarat lelkének megnyilatkozó kedvére? Vagy támadt-e már vágya a magyar tömegeknek, hogy kihuzza az emelvényt Tabéry, Molter vagy jómagam alól, mert a szólnitadás képességeivel megáldva, szerényletlenség nélkül kötelességünknek tartjuk, hogy felhasználjuk ez adottságot írók és irodalom megbecsültetésére?!

Könyveket akarunk kiadni és könyvekről akarunk beszélni. Miért kell e szándékunk miatt minduntalan megráncigálni minket? Olvasóink, hallgatóságunk másképp ítélnék, mi már tudjuk ezt. Azért, kedves küzdőtársaim, Tabéry Géza: ne vitatkozzunk senkivel. Hanem: építsünk, mindenkiért. Azokért is, akik megtéptek.

Nagyvárad.

R. Berde Mária

ugy mullott el fejfájása. Nem is esoda, mert „BAYER” kereszttel ellátott PYRAMIDON-tablettát használt. Migrének, fejfájásnak, szellemi túlterheltségnek és reumás fájdalmaknak, csakis a valódi PYRAMIDON-tabletta a BAYER kereszttel.

Pyramidon

Pyramidon

TOMCSA SÁNDOR:

NAGYVÁSÁR

A tegnapi nagyvásár, a hajdani és a mai, a szomorú

Szekelyudvarhely, október 14.

A vásár gazdasági életünk anyagcsereje. Az áru átalakul pénzre, valamint a táplálék vérré. És ennek szabályos menetétől függ a közérzet. Ha gátlások, zavarok fordulnak elő az átalakulás vagy felszívódás körül, fellép a gazdasági hidegláb, szédülés, nyomás, kóros vérszegénység és a többi szimptoma, amiről hosszan nem kell beszélni, mert kegyed egyint: „nekem mondja?”

Ó, én emlékszem még az igazi nagyvásároknak. Egyrészt mert a közoktatásügyi miniszter ur előékenysége folytán nagyvásárok nem volt tanítás, másrészt mert örök és soha el nem fakuló szenzációja volt akkori életünknek.

Mindenestre korábban ébredtünk és az első mozdulatunk az volt, hogy az álmotól izdatt kezünkkel bekotorásztunk a párna alá, hogy a mai nap fényüzéseire összepórolt tőlünk megvan-e? Aztán egy öltözködtünk, hogy a jobbkezünknek csak két ujját használtattuk, mert a többi ujjainkkal némán és görcsösen szorongattuk a pénzt markunkban. Erre a titkolódzásra több okunk volt: részben a nagybátyánk, részben a pénz áruló csörgése. A nagybátyánk azért, mert szednek éppen nem mondható nyomás mellett, mint kényszerkölcsönt vette volna igénybe, a csörgés azért, mert elvágta a vásárnapi kivételes zsebpénzünk síma és zavartalan folyósítását. Egy titok volt a markunkban, lehetőségek káprázata, vidám, boldog kósálás a sátorvárosban és heveny gyomorrontás.

A ház megszokot rendje felbomlott, valami feszült ideges anarchia vette át az uralmat, egy bizonyos határon belül mindenki kényekedve szerint cselekedett, mert az általános figyelem magasabb szempontokon vibrált. Nekem ebből a meg-megismétlődő miniatűr forradalmi állapotból a rendes illegitim hasznom az volt, hogy hat darab cukorral ittam meg a kávémat. Ettől aztán emelyegtem. Így jártam a többi forradalmakkal — cukor nélkül is.

Aztán kiürült a ház, minden épkezláb ember a vásárba ment. Mi őriztük a házat és ilyenkor rendes szórakozásunk az volt, hogy a nagybátyáink duplagallér-

jait próbálgattuk fel, vagy sörétet lopunk ki a nagy huzogatós lámpából, a varjak ellen indított irtóhadjáratunkhoz. Szerencse, hogy jött a villany s így a nagy petróleum-lámpánk le- és felhuzogatása körüli üzemzavar okának kiderítésére beindított családi nyomozás tárgytalan lett.

Aztán csapódott a kapu, a cseléd lihegve hozta az első szállítmányt, két nagy kosárban, két vörös, husos karján.

Éppen csak, hogy kiöntötte a konyha földjére, már rohant vissza, most már kicsi szekérrel.

És gyűlt a föld és az ipar örök áldása, hogy vérré legyen. Megtelt szoba, konyha, gang. Zsákokat hurcoltunk le a pincébe, paradicsomot válogattunk, új holmikat forgattunk, buzába turkáltunk, almába mosolyogtunk. Közben új emberek új zsákokat huppantottak le s kékes káposztafejek gurultak szét halk koppanással. — „Há, adott az Isten!” — mondták s nyugodtan vártak a pénzre. Vidéki ismerősök kukkantottak be nagy fekete ridikülökkel s elálló füli, ijedős gyerekekkel, az új kabát vagy új cipő kényszeredett merevségében.

Kint, a vásár komoly morgásába most

már könnyebb és vidámabb hangok keveredtek. Kürtök és sipok rikkantottak, ónkakasok kukorékolnak, felfújható malacok visítottak. Az ellátás komoly akcióját a játék ríktó pántlikái kezdték átszőni.

Imitt-amott már dalolás is hallatszott, robogó szekerek vitték haza a vidám népet áldomás után.

Most a gyerekek élete kezdődött, a szabadság, a nagy csatangolás. Ahogy fogott a pénzünk, úgy telt meg zsebünk, szemünk, lelkünk, gyomrunk. Ugy uszáltunk az akkori vásári vérkeringés egészséges áramlásában, mint boldog vértestecskék.

És még tisztán látom, ahogy a kereskedők, este, acétlén-világítás mellett, nyugodtra-fáradt arcukkal és nyugodtra dolgozott kezeikkel a portékák kiürült dobozába számolták bele a pénzt.

★

Ma megint vásár volt, őszi vásár, a legnagyobb...

És ma megint kimentem a vásárba. És figyeltem az „anyagcsere” és ilyen-félekét láttam:

Ruhás sátorban

A kabátok körben, mint a heringek vannak felakasztva, elől kint, cégérnek egy pár fityeg. A sátor előtt egy ur, bent a sátorban két ur. Az illetők kissé egyedülálló véleménye körülbelül az, hogy a világon még található néhány legjobb téli és átmeneti kabát kedve talákozóhelye ez a sátor. És milyen árakon! — „Asszonyom, becsületszavamra szégyellem megmondani, hogy milyen olcsó ma egy ilyen kabát.” És könnyedén és megvetéssel kimond egy számot, aztán mikor ránéz a vevő arcára, gyorsan és most már meggyőződéssel így folytatja: „...ezer, de ne méltóztassék megijedni, ennyi csak volt, nagyságos asszonyom, csak volt, most önnek csinálók egy egész szolid árat.” — Erre a kereskedő csinál egy egész szolid árat, a nagyságos asszony viszont egy egész rémült arcot és megindul a konok és elkeseredett küzd-

lem, hogy ezt a két végletet közös nevezőre hozzák. Ez úgy történik, hogy a vevő szerint a portéka nem ér semmit (akkor miért akarja megvenni?) az eladó szerint már az előbbi áránál is ráfizetése van (akkor miért akarja eladni?) és az ismerősök kint két párta szakadtak: az egyik biztatja a vevőt, hogy ne adja meg magát, a másik int, hogy megadhatja az árát és a vevő eme ezeröttszáz-kétezer lejes sorsdöntő, jóvátehetetlen és bizonyára egész életére kiható lépés előtt remeg és ingadozik és izzad, mert igaz, hogy télen hideg van de az is igaz, hogy kétezer lej állítólag egy horrorilis összeg, amiért a télen stb.... stb.

Szóval egy ilyen ruhás sátor előtt megáll egy vékony, 15-14 éves sápadt kislány az anyjával. A leányka felve megérint egy kabátot, erre a sátor előtt álló ur betessékeli őket és mire tudnák, hogy

mi is történik, a kislányon már egy télikabát pompázik. Egy jó, puha télikabát világosbarna, sok prémmel és milyen meleg, Istenem, milyen jó meleg. És mintha „ráöntötték” volna, mondja az ur.

— Jaj, ved le, Lenke — így az anya — Nénikém, megszámitom ezernyolc-

százba — így az ur.

— Jaj, ved le, ved le, fiam — ré-

müldözik az anya — hisz’ mi nem jötünk kabátot venni.

— Anyám... — nyöszörög fel a leányka.

— Há’ megbolondultál? — fogja suttogóra hangját a nénike.

És Lenke, ez a kis vékony Lenke még egyszer belemozog a jó meleg kabátba, aztán úgy adja vissza, hogy oda se néz. Talán nem is látná könnyeitől a kabátot ezt a világos barna, sokpremes, derekba-

ezabott, puha, meleg — örültséget.

BARÁTSAGOS ARCOK

A vásár egy kevésbé forgalmas pontján fényképezőgép van nekiszegve az érdeklődésnek. Úgy áll három lábán, letenítve, mint egy fantasztikus géppuska. Nézik is az atyafiak, a biztatják egymást:

— Ajonsza elejibe no.

— Hej, csém, félek, hogy elcsúsz — var-

karja a fejét a koma — nekem elég vót

eccer.

A mester távolabb komorkodik a géptől s az efféle üres beszédől, távolabb, fekete kabátban és csikos nadrágban, a mit persze nem kell tulkomolyn venni, bár öltözkének jellege hajdanában kétségtelenül ez volt. Karbattett kézzel áll, ajkán a megbecsületlenített hivatás keserű mosolyával. Gögéből csak néha szól ki egy: „tessék urak, tessék”-et, aztán mint egy felszállva megvetésének ormára, zsebéből szenvedélyes mozdulattal előhuz egy almát és a művész szuverén szilajságával beleharap. Mintha csak erre vártak volna a harangok, a deket kezdtek kongatni.

Most egy család áll meg a gép mellett. Barnák, mozgékonyak, fáraó-korabeli jelleggel. Egy férfi, két nő, egyik nő mellén csecsszópo, a másik gyerek három-négy éves lehet és egy trónbitán szorongat. A család összebujik, látszik, hogy tanácsot tart, aztán a férfi kilépik.

— Há’ mennyiér csinál az ur?

— Kabinet-kép — rezzen meg a mes-

ter.

— Hallod-e, Eszter — továbbítja a kérdést a férfi, bizonyára azért, mert nincs tisztában azzal.

— Há’ oiant, hogy ismerjenek reánk közelednek az asszonyok.

— Negyven — mondja a mester és az almacsutkát átveti egy sátron.

— Gyere Dani! — rebbennek meg e számra az asszonyok — gyere, egy szó-

se szólj, gyere!

Mégis megegyeznek huszonhatba.

A társaság most elhelyezkedik egy ka-

pu alatt, a háttér a kapu barna lapja. Közül áll a férfi, két oldalt a két fehérnő, egyik karján a csecsezőpó, másiknak a legénke van nekitámaszkodva a trombitával.

A mester beállítja a gépet s már éppen venné le azt a kis fekete fődöt, ahonnan most mindjárt kirepül a madárka, mikor váratlanul kitör az anarchia. Mert az egyik fehérnőnek észébe jutott, hogy ha már a legénkének trombitája van, akkor vegye is a szájába, hogy ugy legyen megörökítve. Mondja is, amint a gép előtt áll meredten, a nagy pillanat előtt egy villanással, mondja is, ugy mozdulatlan szájjal: Fudd a trombitát, te legénke...

Erre a legénke a trombitát váratlanul, de félreérthetetlenül, bedugja a háta mögé. Na csak, még ez kellett!

Tedd a szádhoz, te legénke — fenyegetőzik az asszony hangja s hogy erre a legénke nem hajlandó, odaszól a mesternek — várjon az ur. S a legénkére ráhuz vagy három. Erre az ledobja magát a földre, rug és bömböl. Most a férfi is kioldódik merevségéből és ráordít az asszonyra:

— Mond meg má', mé' ütöd azt a gyermeket?!

— Azétt amétt az övé — szól most helle a vitába a szoptatós s ahogy megrándul, a gyerek megbred a karján, hogy most már ő is visítson.

Erre a férfi nem tűrhetén a rendutasítást, bizonyára az erősebb jogán, — szájon siriti az asszonyt.

A család most egy pillanat alatt, hogy így mondom, a gomolyag jellegét ölti fel. Egy barna, tüvöltő, visító gomolyag porzik a járdán. A trombitára már ráléptek s így az összelapultán, tárgyaltan lett. A gyerekeket lehetőleg távol tartják a harctól, amelynek középpontjában a férfi küzd, a határozottan felfedezhető tulerő ellen. Végre a fényképész egy rendőr segítségével döntő rohamra indul. Egyiket a kötelesség vezeti, másikat a huszanhat füti. Közös erővel aztán sikerült a kalimpáló barna masszát nekiszorítani a háttérül szolgáló kapunak. Most a fényképész „barátságos arcot” kiáltással a géphez ugrott s az öntudatlanul „családi képbe” merevedett társaság előtt mélyen leemelte a gép kis fekete sapkáját.

És a kép valószínű élethű is, legfennebb a férfi orráról lecsurranó vércseppeket elretusálta a mester, kinek képességeit most már ismerve, hisszük, hogy ez neki maradéktalanul sikerült is.

EGY VELEMÉNY A JÖVŐRŐL

A gabonapiacra székelyek akadnak a kukoricára. Egyik markukból a másikba csurgatják a sárga szemeket s hümmögnek az árúhoz.

Most öregedő atyafi lép az egyik zsákhoz, kimarkol s nézi tenyerén a hűtlen „törökbuszát”.

— Hogy vécája? — fordul a miszli-sapkás eladóhoz.

— Negyvenkettő — veti az oda a gabonáras magaslátárol.

— Mennyi?! — kapja fel fejét az atyafi.

— Negyvenkettő — tagolja a másik olyan hangsúllyal, hogy ha ke'l, kell, ha nem kell, ugy is jó.

A székely az ujjai közt pergeti vissza a kukoricát s inkább csak magának dörögögi:

— No, a télen még disznó se szeretnék lenni.

Azzal a még markában levő kukoricát visszalocsintja a zsákba.

KECSKE ÉS A KAPOSZTA

Az egyik „bazár” előtt széke'y leány, meg székely legény báméskodik.

— Mit veszel vásárlásba, Están? — löki meg a leány a legényt.

— Itt nincs neked való, Biri — járattja szemét Están — hanem tudod-e?

— No? — firtatja Biri.

— Hanem tudod-e, hazamenet megiszom egy féllitert s olyant énekölök neked, hogy még az alispány ur is megirigyál...! Jó-e?

Es Biri mit mondhatott egyebet: megfogta a legény kezét s feje elbillent a sártól:

— Jó, Están.

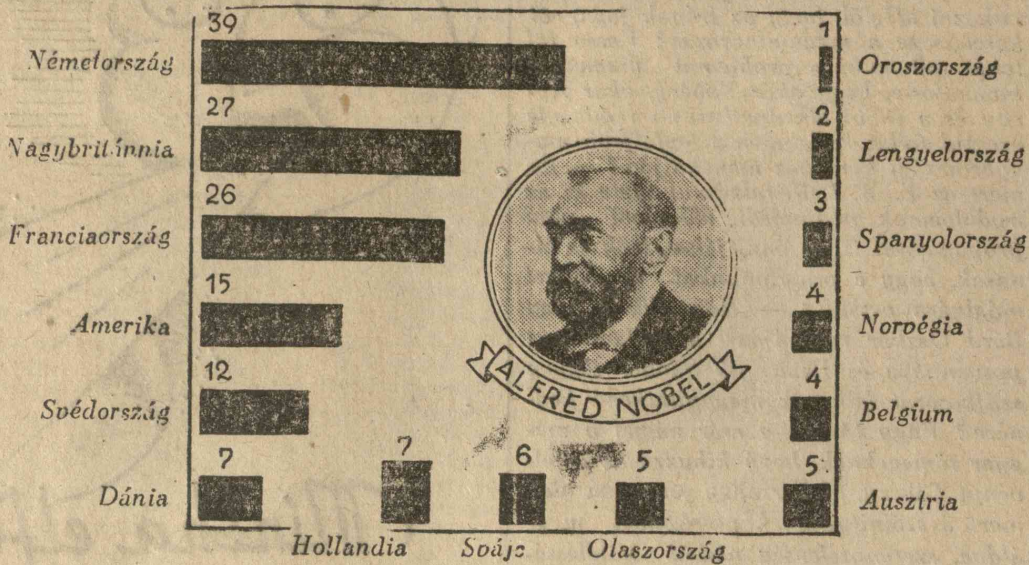
AZ ÉN VÁSÁRFIAM

Ó, igazán csekélység volt és gazdasági helyzetem hü kifejezője: az egyik sátor előtt tíz percig hagytam, hogy egy magas, székely ur a zsebémben kotorásson.

Es uram, fogadja tőlem szívesen e csekélységet és ha nem lenne megelégedve egy újságíró gavalériájával, kérem, gondoljon arra a közmondásra: „Addig nyújtózkodjál, amíg a takaród ér”. Ez az én felfogásom is.

Persze — köztünk legyen mondva — azért már unom egy kicsit, — állandóan összekacorodunk a pénzrel.

Mely nemzetek vezetnek a Nobel-díj nyertesei között?

Nobel Alfréd századik születésnapját ünnepli a világ. A fajvédelmi viták idején, természetesen, hamar kimutatják, hogy melyik nemzet fiai nyerték az eddigi Nobel-díjakat. 1932-ig összesen 163-an kaptak Nobel-díjat és ez a 163 tudós és művész 15 nemzetnek tagja volt. Nobel-díj címén eddig összesen 19.237.225 svéd koronát fizettek ki. Ha a jutalmazottakat nemzetük és nemzetségük szerint osztályozzuk, kitűnik, hogy a kitüntetett tudósok között a németek vezetnek. Eddig 59 német tudós és művész kapott Nobel-díjat. Utána a sorban Anglia következik. Az angol statisztika nem pontos, mert az angolok közé számították azokat is, akik voltaképpen kanadaiak, vagy indiaiak. Egészen elől áll a sorban a kis Svédország, amelynek 12 Nobel-díjas győztese van, holott maga Svédország kicsi és így lélekszáma is csekély.

FENYŐ JÓZSEF:

Az ókor hét csodája eltörpül a technika hetvenhét csodája mellett

A technika és kémia nem hibás abban, hogy a gazdasági rend nem tud magára találni

Évezredekkel ezelőtt a Nilus völgyében, majd később a római és görög birodalom területén a kultúrának és művészetnek jelentős alkotásai viragzottak. Azt az építőművészeti készséget, melyet a gizehi nagy piramis jelent, vagy azt a szellemi magaslatot, melyet Platon és Sokrates filozófiája képvisel — még ma sem tudtuk tulszárnyalni.

Az ókori művészet célja tulajdonképpen ugyanaz volt, ami napjainkban. Szépségkeresés, míg impozáns alkotásait az a gondolatot erősíthetik meg bennünk, hogy hűttek az emberiség maga sabbrendű küldetésében s ezzel igazolták szellemi fölényüket a mai kor világnézetével szemben. Mert hiába szállunk fel üzembeiztos repülőgépeinkkel étheri magasságokba, szárnyaszegett sasok maradunk, ha nem bírnak a gyűlölködés

földi salakjától megszabadulni.

Az elmúlt évezredek jelentős alkotásai a művészi vagy technikai eredetűek, egyaránt megérdemlik korunk elismerését. A misztikus Kelet, de különösen Ázsia belseje és a Nilus völgye nemcsak a kultúra őstalaja volt, ahol a vallások is keletkeztek, hanem olyan művészi és technikai alkotásokkal díszelkedhetnek, amelyek még ma is világsodának számítanak. Az ókor hét világsodájával szemben ma tíz olyan modern csodát ismerünk, melyek teljesen átalakították a világ arcát s a fejlődésnek beláthatatlan lehetőségeket nyújtottak.

Talán nem végzünk érdektelen munkát, ha az alábbiakban az ókor hét világsodáját szembeállítjuk a modern kor és kultúra halhatatlan vívmányaival.

Az ókor hét csodája

Az ókor hét világsodája a következőkben ismeretes:

1. A gizehi nagy piramis, 2. Az alexandriai világítótorony, 3. Zeus szobra Olympiában, 4. A rhodoszi kolosszus, 5. Diana efezusi temploma, 6. Mauzólosz király síremléke Kisziában, 7. Semiramis királynő függőkertje Babilóniában.

Az elmúlt évezredek világsodái egy letűnt kor fejlett kultúráját és művészetét hirdetik, melyek az egyiptomi, római és a görög birodalmak bukásával a renaissance és a humanizmus koráig — a művészetek ujjászületéséig alig voltak ismeretesek, így azok addig nem is gyakorolhattak befolyást az emberiség fejlődésére. Viszont a tudományos technika által termékkennyé tett talajban a modern műalkotások és felfedezések egészen új irányba terelték az emberiség gondolkodásmódját és a kultúra fejlődésének beláthatatlan lehetőségeket nyújtottak.

A MODERN KOR CSODÁI

A modern kor csodái és jelentős alkotásai a következőkben foglalhatók össze:

1. A baktériumok felfedezése, illetve a bakteriológia tudományának felhasználása a járványok és betegségek megelőzése érdekében, 2. Az anyag szerkezetének felismerése és a láthatatlan sugárak elmélete, 3. A villamosság felfedezése és gyakorlati felhasználása, 4. A robbanómotorok üzembehelyezése.

5. A repülőgépek megvalósulása, 6. Az emberi állati munkaerő helyettesítése gépekkel, 7. A modern házépítés technikája, Vas- és acélbúzas épületek, A beton, mint építőanyag, 8. A fémkohászat és az anyagvizsgálat kialakulása, 9. Az élelmiszerek hűtése és konzerválása, 10. A fényképezés feltalálása.

E felfedezések mindegyike az emberi szellem fejlődésének kétségtelen bizonyítékai s tulszárnyalhatók, hogy ezek felülmúlják az ókori világsodákat. S amíg az ókori műalkotások csak a kiválasztottak kényelmét és műzslését szolgálták, addig a modern kor csodái a társadalom minden egyes tagját részesítik a technika és az orvostudomány fejlődésének áldásaiban.

Pasteur felfedezése, a baktériumok és fertőzések bonyolult világának felismerése, nemcsak a bakteriológia tudományát alapította meg, de lehetővé tette, hogy a szérumsoltás segítségével a járványok és a kórokozó betegségek megszüntethetők, illetve megelőzhetők legyenek. A szérumsoltás napjainkban az orvostudomány legfőbb fegyvere, de nem hagyható figyelmen kívül, hogy a népbetegségek és a járványok megelőzését világszerre oly sikeresen hajtották végre, hogy az emberiség számaránya és átlagos életkora jelentősen megnövekedett. Ez az egyetlen felfedezés megdönti a gizehi

losszus szépségét, mert amióta a technikai kultúra gyökeret vert és a természet-tudományos felfedezések korát éljük, egyetlen találmány sem emelkedett az emberiség jövőjének kialakulásánál oly jelentőségre, mint a szérumsoltás.

De Pasteur zseniális felfedezése mellett jelentős szerep jutott az orvostudományban a láthatatlan sugárak alkalmazásának is. Röntgen Konrádnak és a magyar Lénárdnak mintegy negyven évvel ezelőtt történt sikeres kísérletei nyomán ma már kiterjedten használják a Röntgen-sugarakat a belső szervek átvilágítására s felületi gyógyításra, terápiás besugárzásokra is.

A MUNKA- ÉS ERŐGÉPEK

Az anyag szerkezetének az atomok és a molekulák bonyolult világának ismerete megvalósította a modern kémiát és a gyógyszerészetet. S az anyag szerkezetének pontos ismerete tette lehetővé a munka- és erőgépek építését is.

A villamosság a technikai kultúra legjelentősebb tényezője s ugy elterjedésében, mint gyakorlati alkalmazásában nemcsak az ókori világsodákat, de a XX. század bármelyik alkotását könnyedén tulszárnyalja. Az elektromos világítás, a telefon, táviró, rádió, a villamos vontatás megvalósulása ma már ugyanannak a szellemi adottságnak eredményei, melyek évszázadokkal ezelőtt a kultúrának és művészetnek halhatatlan képviselőit ösztönözte alkotásra. Ez az új kultúrateremtő megszüntette az idő és a tér távolságát s kulturális előrehaladásunknak oly hatalmas lendületet adott, hogy az ókori hét csoda ezt meg sem közelítheti.

A robbanómotorok üzembehelyezése is egyik jelentős eseménye volt a múlt század második felében előretörő technikai kultúrának. A robbanómotorok már megvalósulásuk kezdetén új típusú gyorsforgású munkagépek üzembehelyezését teszik lehetővé s a modern közlekedés kialakulására is döntő befolyást gyakorol. Ugyanis a robbanómotorok nyomán válik lehetővé az automobil üzembehe-

LEOKRÉM
megfiatalítja a bőrt

Iyezése is. Ez időponttól kezdve a robbanómotorok elterjedése szab irányt a nyersolajfinomításnak is.

S a modern kor sok csodái között megvalósult a modern aviatika is. Ma már hatalmas utasszállító gépeinkkel könnyedén és csaknem minden veszélyt kizáróan utanozhatjuk a légben a madarak nyugodt ivelését s a repülést, amelyre a rhodoszi kolosszust építő rabszolga féltő vágygal gondolt, megvalósult anélkül, hogy ez a vágy a mai kor emberéből hiányoznék. A repülőgép megdöntött minden rekordot és eljutott mindenhol, ahol az emberi örömök és szenvedések jelen vannak.

A technikai kultúra diadala pedig végeredményben akkor következett be, amikor a modern munkagépeket állították az emberi és állati munkaerő helyébe s az így felszabaduló szellemi energia az emberiség magasabbrendűségét segítette elő. Tény, hogy például a rabszolgáság intézménye is akkor szűnt meg véglegesen, amikor az emberi izomerőnél jobb hatásokkal működő munkagépeket helyezték üzembe.

Az így kialakuló modern gépipar nemcsak a munkástömegek millióit foglalkoztatta és ezáltal általános jólétet teremtett, de az olcsó tömegipar, különösen a ruházati cikkek elterjedése, valamint az olcsó közlekedés megvalósulása, nemcsak megszüntette az időtrábló házipart, de közelebb is hozta az emberiség egymáshoz.

A MODERN HAZ

A korszerű építés mindenkor az építészeti kérdések homlokterében állott, de sohasem annyira, mint éppen napjainkban. A háborút követő megváltozott világnézet ma nem azokat a nagyméretű lakásokat keresi, melyek külsejükben ugyan díszesek és impozánsak, de legtöbbször a higiénia és a célszerűség legelőbb követelményeit nélkülözik. A mai kor építészeti műalkotásait a célszerűség jellemzi s amióta a modern építőtechnikák cementet, betont, vasat használnak építésre, nemcsak tüneményes gyorsasággal készülnek el a legimpozánssabb épületek, hanem a modern építőanyagok nélkül a felhőkarcolók, vasbetonhidak, alagutak, stb. nem is épülhetnének.

Az élelmiszerek hűtését és konzerválását a modern kémia és gépteknika tette lehetővé. E törekvések alig 45 éves múltira tekinthetnek vissza, ugyanis ekkor szállították át az Atlanti Óceánon az első fagyasztott húsállományt. S amióta Lindé megszerkesztette az első műjéggyártó-gépet és így tetszőleges mennyiségben állítható elő a hűtőanyag, az élelmiszer-konzerválás egy külön iparágat teremtett. Napjainkban már nem probléma többé, ha a tengerentúlról, vagy viszont élelmiszereket kell szállítani, mivel az üzembiztos hűtőszervezetek és fagyasztókészülékek minden kétséget kizáróan megővják élelmiszereinket a romboló baktériumoktól.

A FÉNYKÉP VERI A BETŰT

Végül a fényképezés is olyan kultúrtevékenység, mely elterjedtségénél s jelenléte oktató szerepénél fogva legfelsőbb csak Gutenberg nagy találmányához, a könnyvnyomtatáshoz hasonlítható. Különösen, ha izlésnevelő értékén kívül figyelembe vesszük tudományos és ismeretterjesztő szerepét is. Ha a modern közlekedési technika kialakulását a lokomotív és a repülőgép, a távolságok áthidalását a rádió tette tökéletessé, úgy a

ERDÉLYI AGNES (Nagyvárad):

Sírató őszi ének

Ó! Józán nyirkos reggelek,
köddel takargat a éjjeli bánat
és máskor oly fényes szemek
alatt, az éjek durva árkat vájnak.

Csörgetjük fázva gyér filléreink,
előszámláljuk, mit hozott a dus nyár,
hol vannak pirágos érzéseink,
tocsog a sárló cipőnk lyukas talpán.

Ágyunkban nincsen forró szerető
s nincs ki puhán simítsa homlokunk,
aki miértünk lenne könnyező,
aki több lenne, mint saját magunk.

Ágyunkban forró szerető nincsen,
nem tudjuk télre ágyunk lesz-e még?
Nem öljük-e egymást drága kincsen,
mely lesz: meleg rongy vagy falat kenyér!

Ó! Ti józán nyirkos reggelek
köddel takargat busra az éjjeli bánat,
nyarunk sem hozott, csak ígéretet,
a hiába muló napok most duplán fájnak.

szemléltető oktatás terén a fényképezés a legnagyobb érték egyike.

Osszefoglalva ismertetésünket, arra a megállapításra jutunk, hogy amíg az ókor hét világcsodája bármilyen impozáns műalkotások sorozata is volt, nem nyújtott támpontot a további művészi, technikai, vagy kulturális fejlődésre, ezzel szemben a modern kor felfedezései beláthatatlan időre biztosították az emberiség előrehaladását.

Akaratlanul is számolnunk kell azzal a gondolattal, hogy nem volt-e boldogabb az emberiség a modern kor felfedezései nélkül? Ugyanis a felületes szemlélő könnyen elhiszi, hogy a gép ma már túlnőtt eredeti feladatán s nem az emberi munka megkönnyítését, hanem az emberi munka feleslegessé tételét célozza.

Tény, hogy a modern technikus munkája nem más, mint közdelem az anyaggal s célja a természet őserőit igájába hajtani, hogy ezáltal az emberiség életét könnyebbé, kényelmesebbé, főként boldogabbá tegye. Azonban a technika és a kémia szinte emberfeletti előrehaladását nem az emberiség boldogítására, hanem annak tönkretételére használták fel. A modern technikusok elvégezték mindazt, ami az embermilliók nagy társadalmának boldogulásához szükséges, nem az ő hibájuk, hogy a gépek szerepe mellett kialakult társadalmi és gazdasági rend nem talál önmagára.

A munkába fogott számum

Az afrikai szélveszedelmet a tudomány nem tudja lefékezni, de utánozza és tanításait felhasználja

Számum, vagyis „a megmérgezett”. Így hívják a Szahara rémét, azt a tikksztó, ólomsúlyos, forró szelot, melynek támadása halálos veszedelem minden őre és biztos pusztítást jelent a hiányosan felszerelt karavánoknak. Nem is annyira a szél maga, vagy a levegő szinte kibírhatatlan forrósága az, amitől annyira rettegnek a Szahara vándorai, hanem az a homokfelleg, amit az őrző szélörvény a sivatag végeláthatatlan síkjáról felkavar. A nap elfátyolosodik, a tárgyak ibolyaszín, majd sötétvörös ködbe burkolóznak s a miriárdnyi, eszeveszotten táncoló éles homokszemcse ellepi a ruházatot, nyilaló fájdalommal vág a szembe, megmérgezi, lélegzésre alkalmatlanná teszi a levegőt, tejesítálja az ember száját, orrát, tüdejét, fuldokló köhögésre kényszeríti, valóságos kicsiszolja, surolja-marja lélegzőszerveit. A számum: szálló, repülő, rohanó homok és ez az, ami félelmetessé teszi.

De a villám is félelmes: rombol, tör, zuz, gyújtogat mindaddig, míg az ember rá nem teszi a kezét.

Félelmes a vizes és mindent elsodró, dübörgő ereje is és mégis igába törte az ember, ez a semmi féreg. A számum gyilkos homokpermete is hasznos munkát végezhet az emberi kéz tudatos irányítása mellett. S valóban, az ipar ma már szelében alkalmazza öntvények, épületek és más tárgyak tisztítására, megmunkálására a homokfúvó eljárást, ami nem más, mint számum kicsiben, korlátok közé szorított, megzabolázott mesterséges homokvihar.

A formából kikerülő vasöntvény tisztítása nagyon körülményes és hosszadalmas művelet, különösen, ha a darab bonyolult alakzatú, sok görbület, vagy meg törött lapja, sarka, szöglete van, ahová külön-külön be kell hatolni a tisztító szerszámmal. Hanem a homokfúvó egyszerűen és gyorsan végez a legágbogatabb munkadarabbal is. Nagynyomású levegővel kvarchomoksugart lövnek az öntvényre s amint a munkás végigvezeti rajta a fúvókészülék csövét, nagy erővel a fémnek vágódó éles homokszemcsék olyan akkurátosan lecsiszolják, lesurolják a felületét, hogy utána ragyog, mint a tükör.

A „műszámum” nagyon sokoldalú dement, nemcsak öntvénydarabokat tisztít, hanem még sok másra is használható. Berozdásodott vaslemezekről, vasgerendákról, tartályokról, hajók oldalairól, lekoplatja a rozsdát és olyan gyökeresen megújítja, hogy utána sokkal jobban be lehet vonni rozsdavédő anyaggal. Aminek mérhetetlen fontossága van, mert a rozsdá évente rengeteg vasat pusztít el és vele együtt tekintélyes summák kerülnek ki esztendőről-esztendőre a világforgalomból — a éoha viszont nem látásra.

Ujabbán még azzal is fokozzák a homokfúvókészülékek munkaképességét, hogy kvarchomok helyett finom, homokszerű acéltörmelékot fúvalnak a megdol-

gozandó felületre. Könnyű elképzelni, hogy a sokkal keményebb, súlyosabb és nehezebben kopó acésszemcse jóval erősebben faragcsálja, csiszolja a tárgyakat, mint a homok. Enné fogva sokkal gyorsabban tisztít s ugyanazt a munkát jóval kevesebb „acélhomok”-mennyiséggel végezhetjük el, mintha közönséges homokot alkalmaznánk. Valóban, az összehasonlító kísérletekből kitént, hogy száz kiló acélhomok ugyanazt a

szolgálatot teszi, mint 3 köbméter kvarchomok.

Más szóval súly szerint vagy negyvened-hatvanad annyi anyagra van csupán szükségünk. Az acélhomokfúvógép teljesítménye 15—30 százalékkal múlja felül a közönséges homokfúvót s amellet hi-giénikusabb is vele dolgozni.

Szaharai utazók réme, karavánok temetője, ime, így szelidül az ember vasmárkában hasznos munkaeszközzé.

Október 22-én újból felszállnak Prokopiev és társai

Mit láttak a sztratoszférában az orosz repülők?

Szenzációs tapasztalatokkal gazdagították a tudományt — Husz kilométer magasban megváltozik a levegő kémiai összetétele

Moszkva, október 14.

Wangenheim professzor, az orosz sztratoszférarepülés tudományos eredményeinek feldolgozására kiküldött bizottság elnöke a moszkvai lapokban részletesen beszámolt a repülés tudományos eredményeiről.

Ezek az eredmények a professzor szerint szenzációsak mondhatók. Csak most, amikor a gondolában elhelyezett műszerek és mérőkészülékek gondos megvizsgálása a laboratóriumokban megtörtént, — mondja a jelentés — állapítható meg a vállalkozás nagyszerű eredménye. A Prokopiev és társai bátor vállalkozásának

egyik legnagyobb sikere az, hogy a levegő hőmérsékletének, nedvességének, a légnyomásnak és a sztratoszférá-levegő kémiai összetételének mérésére szolgáló regisztráló készülékeket, amelyek a legérzékenyebb mérőeszközök, sértetlenül sikerült lehozni a földre, amíg Piccard tanárnak ez csak részben sikerült.

Piccard repülésekor kiönlősen a eokat körülvitatott kozmikus sugarak mérésére szolgáló eszközök nem mutattak egységes eredményt.

Ezeknek a megállapításoknak nagy gyakorlati jelentőségük is van a jövő szempontjából. Harmanc éve, hogy Assmann német és De Bord francia tudósok fölfedezték a troposzféra fölött, a földtől átlag 11 kilométer magasban kezdődő sztratoszférát, amelyben a troposzférában uralkodó u. n. időjárás szélszívei teljesen ismeretlenek.

A hőmérséklet, a légnyomás, a légáramlatok váltakozása és zavarai a sztratoszférában megszűnnek, állandó a hőmérséklet és állandóak a vertikális légáramlatok is.

A hőmérséklet, mint most megállapították, 20 kilométer magasságig mintegy 60 fok a fagyponot alatt. Az erre vonatko-

zó hipotézis tehát igazolódott. Ebben a magasságban a légnyomás átlag 50 milliméter. Nagyon érdekes a levegő összetételére vonatkozó tudományos eredmény is. Ismeretes, hogy

a troposzférában és a sztratoszférában a levegő anyaga túlnyomórésztben nitrogénből áll. Ezeket a zónákat nitrogénszférának is nevezik szemben a harmadik, még magasabb réteggel, amelyben a hidrogén jut jelentős szerephez. Az orosz sztratoszféra-repülőknek sikerült megállapítani, hogy husz kilométer magasban a sztratoszféra levegője már számottevő részben hidrogént is tartalmaz. Ez az analízis egyike a legfontosabb eredményeknek.

Megállapították ezenkívül azt is, hogy a titokzatos kozmikus sugarak ennek a rétegnek elektromos vezetőképességét jelentősen megnövelik.

A gyakorlati eredményeket a jövőben a sztratoszférában való közlekedés szempontjából lehet kihasználni. Ebben a magasságban nincs felhő, nincs vihar, nincs hőmérséklet és légnyomásingadozás,

a légmentes kabinokkal ellátott légi járművek itt nagyobb biztonságban és a mainál ötször-tízszer nagyobb sebességgel közlekedhetnek. Mielőtt ez azonban valóra válik, újabb sztratoszféra-repülésekkel kell megállapítani a sztratoszféra összes fizikai sajátosságait.

Ne kísérletezzzen egészségével. Kerje! Ön is kimondottan eredeti

„OLLA” GUM..?

„OLLA” óvszert, mely megóvja egészségét.

FEJFÁJÁSOK

idegszába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Kozmetika

Rovatvezető:
Dr. med. HERSKOVITS ERZSIHuszonnégy óra
kozmetikája

A modern nő testápolásának teljességéhez okvetlenül szükséges, hogy tisztában legyen a nap különböző szakaszaiban elvégzendő otthoni kozmetikai teendőivel. Mert egyrészt nem elégséges az, ha csupán a baj bekövetkeztekor keressük fel a szakorvost, másrészt pedig különösen az arcápolásnál nem mindegy az, hogy a nap melyik szakában milyen kozmetikumot használunk.

Ezért az alábbiakban röviden vázolni fogom egy olyan nő napját, aki magát rendszeres kozmetikával ápolja.

Reggel. Felkelés után öt percet feltétlenül könnyű tornára kell fordítanunk (akinek rádiója van, igen jó hasznát veheti az ott közvetített reggeli tornának), mert az az öt perc, amit így az álmól elrabolunk, az arcbőr és a test üdéséért sokkal többet használ, mint akármilyen mély alvás. Torna után ajánlatos a lehetőleg teljes fürdő, utána kellő frottírozás, hogy az egész test vékeringését felfrissítsük. A fürdőszobát lehetőleg teljesen száraz bõrrel hagyjuk el. Kinek bőre száraz és hámlós hajlandósága, olajjal, vagy puhított krémmel kenje be testét. Az arcbőr lemosása után puder alá enyhe krémet használunk, aminek ártalmatlanságáról meg vagyunk győződve. Erre hintjük az arcbőr színének megfelelő pudert, ami után kevés ruzszt is alkalmazhatunk. Ezzel a kozmetikai felkészültséggel marad a nő ebédutánig.

Délután. Aki ebédután lepihen, helyesen teszi, ha minden pudertől és ruzsztól egy lemosó krémmel arcát megszabadítja és csak akkor tesz rá újabb pudert, esetleg ruzszt is, amikor újból a levegőre megy. Az irodába, vagy üzletbe járó nő helyesen teszi, ha munkahelyén nem használ ruzszt, mert munkaközben az arc átizzad és a szoba, vagy iroda levegője rossz hatással lehet a ruzsztól és izzadt arcbőrre.

Hetenként egyszer okvetlenül szükséges a délutáni programba beiktatni a kozmetikus szakorvos meglátogatását, mert bármennyire is tisztá és hibátlan egyébként arcbőrünk, egy héten egyszer minden körülmények között szükség van a szakember által készített arcápolásra és különösen arcmasszázsra, hogy az arc izomzatának petyhüdesét és az arcbőr ráncosodását a vékeringés fokozása útján megakadályozzuk. Ezt pedig az otthoni és külsőleg alkalmazott kozmetikumokkal nem érhetjük el.

Este. Lefekvés előtt ágyunk mellett kell állnia már az arclemosó krémnek, vagy arcvíznek, valamint egy csomag tiszta vattának, melynek használata éppen olyan fontos, mint a reggeli mosakodás, mert arcbőrünk az éj folyamán alatt piheni ki legjobban magát és szelődzik a pórusokon keresztül. Arcunkat tehát elalvás előtt meg kell szabadítani a puder és ruzs minden nyomától, mert az éjjelre az arcon hagyott puder vagy ruzs igen sokat árthat. Ezt meg kell csinálnunk, bármilyen fáradtan érezzünk is haza éjszaka. Fontos, hogy hálószobánk tiszta, levegős és egészséges fekvésű legyen, mert a rossz levegő igen előnytelenül befolyásolja az arcbőrt.

Ez a kozmetikai program persze csak az őszi és téli napokra vonatkozik, mert tavasszal és különösen nyáron, a strandolás szezonjában, a kozmetikumok használatának sorrendje más.

KOZMETIKAI ÜZENETEK:

H. F.-né, Bukarest. Csak operatív beavatkozással lehet segíteni, ami azonban teljesen veszélytelen.

G. A.-né, Középkok. Levele úgy látszik, elveszett. Kérem, írjon újból mihamarabb.

Hamas barack. Ne aggódjék, csak folytassa a megkezdett kúrát.

N. L.-né, Nehoiu. A kért preparátumokat jó időben kaptam meg.

Az őszi divat bluzai nyakig gomboltak és sötét színűek

A szoknyarészes bluzok is divatosak

A szándék, hogy a bluzviselés divatját uralkodóvá tegyék, évek óta kísért s ma azután elérte, amit akart: viselik, nagyon is viselik a bluzokat. Némelyik nagy ház még esti alkalmakra is hozza. Kis estélyi ruhát akarnak pótolni vele s ennek a törekvésnek alighanem sikere lesz.

A siker jogos volna, mert az ideai bluzok nagyon szépek. A tervezők rengeteg képzeletet „dolgoztak beléjük”. Azonkívül igen hasznos is az ideai bluzdivat, mert minden alakra lehet alkalmas formát találni benne. A kazak azoknak is jó, akik eddig nem viselheték a szoknyát és a bluzt, mert ez az összeállítás derékban elvágtá az alakot; most a kazak bárkinél lehetősé teszi, hogy kiválassza magának a legelőnyösebb formát. Ezért olyan különböző a bluzok hossza. A bluzt megvarrathatjuk teljesen úgy is, hogy ruhahatást érjünk el vele. A karcu, vékony nők számára pedig egyenesen nagyszerű a bluzdivat.

Egyet nem tévesztünk szem elől az idén: az anyag elsőrendűségét. Ez a szabály elsősorban az u. n. diszbluzokra vonatkozik. Ezeknél (főképp, ha bársonyból készülnek) fontos az anyag hajlékonysága, hiszen az a szépség, amit az ilyen ünneplésesebb bluzok szabása elérni kíván, csak szépen hulló anyagban érvényesül.

A sok színes nyári anyag után az őszi anyagok — persze elsősorban az utcai ruháknál — inkább sötétek, komolyak. Nagyon jól frissíti, vidámitja őket a színes, tarka bluz. A bluzok színét természetesen mindig a ruhákéhoz kell hangolni.

Nappali viseletre nagyon kedvelnek igazán a taftbluz. Az új taftanyag legtöbbször kockás mintázatú, vagy csíkos, esetleg olyanféle sötét, amelyet már nyáron is kedveltünk. A taft merev, tehát nem alkalmas a huzott szabásra, ez azonban nem baj, hiszen nappalra különben

is jobb az egyszerű szabás. Készítenek egészen angolos bluzokat is, lehajtott gallérral, elől végiggombolva az új divatos gombokkal. A magasan zárt bluznak egy-egy csokor is szép dísz lehet; az ilyen csokor két végét kétoldalt gombbal erősíthetjük a bluzra. A kis mellényforma is nagyon szépen hat taftból.

Említettük, hogy az idén minden bluz magasan záródik, mint az utcai ruhák nyaka. Ennek az oka, hogy a bluzok szabásban ruhaszerű hatásra törekedvén, a nyakmegoldás terén is a ruhákat utánozzák. A sálak továbbra is fölényesen vezetnek! Csak úgy csapong bennük a fantázia! Kisebb és nagyobb csokrok, egész egyszerű angolos nyakkendőszert szalagok, fehér és a legkülönbözőbb élénkítő színek egyformán láthatók.

Beszéljünk egy kicsit részletesebben az új kazak-formáról. Sok oroszos és kínai részletet találunk a kazak idei szabásában. A magasan zárt nyakat és a két vállt néha prémmel vagy prémutánzattal díszítik, ami oroszos jelleget ad. Ami az anyagot illeti, hosszú bluz egyformán készülhet selyemből, műselyemből vagy könnyű selyemből, sőt — legnagyobb örömünkre — régebbi rövid ruháinkat is előszedhetjük és kevés átszabással felhasználhatjuk őket kazakos bluznak.

Viselnek oly hosszú bluzokat is, hogy a szoknyarész alig látszik ki belőlük. Az ilyen bluzok a legruhaszerűbbek. A hosszú kazakkal készült ruhát kabát ruhának is nevezik, gyakran annyira kabát-szerű a kazak szabása. Az ilyen viselet mostanában, az őszi utcán, kitűnően öltöztet. Az efféle ruhát persze könnyű szövethől kell csináltatni, másképp nagyon vastag és merev lesz az öltöztet. A vállakat kazakosabbnál is szélesíteni kell, ez ma parancs.

Ünnepélyesebb alkalmakra (estére, vacsorához) nagyon divatosnak ígérkezik a

NEM HULL KI

a haja, ha a

PETROLE HAHN

higiénikus lociót használja, mely biztos hatású hajhullás, korpa és fejbőr viszketése ellen.

A PETROLE HAHN

megtisztítja és fényessé teszi a haját, anélkül, hogy zsírosítaná. Megőrzi a frizurát és megőrzi annak természetes báját.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

Utasítson vissza minden utánzatot és kérjen csak eredeti csomagolási üvegeket.

Romániai vezérképviselőt:

A. G. F. R.

BUCUREȘTI, Str. Vasile Lascăr 33.

A divat számol az idők szellemével

Milyen lesz a kabát és milyen a feltámadt rövid kosztüm?

A divat főidéje az őszi. A divatszalonokban természetesen az „őszi” már nyáron megkezdődik.

A tavaszi és nyári divatban tapasztalt feltűnő leggyorsulás most, ősszel tovább folytatódik. A vonalak továbbra is nőiesek ugyan, de

a simaság és praktikusság felé hajlanak.

Az őszi kabátokról, kosztümökről, ruhákról hiányzik a feltűnő tulajtás és fényűző megkülönböztetés.

Még az anyagokban is, mindenki számára könnyen elérhető egyszínű, kissé egyenlőtlen felületű szövetek dominálnak. A prémeket meg csak közepes bőkezűséggel alkalmazzák.

Mindez arra enged következtetni, hogy a divatdiktátorok is belátóbbak lettek és lépést igyekeznek tartani nemcsak az idők szerény anyagi lehetőségeivel, de az idők szellemével is. Az ideai szezon divatjában megnyilvánuló egyszerűséggel elismerik, hogy alávették magukat a mostani idők asszonyai izlésének. A sportoló, a kenyérkereseti pályán mozgó, a családfenntartási gondokban osztozó nők nem kedvelik a feltűnő és visszautasítanak minden túlságosan díszes vagy költséges divatirányt.

ÖT CENTIVEL HOSSZABB
A KABÁT

Az őszi kabátok, tavaszi elődeikhez viszonyítva, nem estek át lényeges változásokon. A vállak szélesek, a derék beszűkített, lefelé alig kibővülő. Csak egyben meggyeznek, hogy mind bőven szabottak. Sokat szerepelnek a régi sonkajakra emlékeztető puffosujj-variációk és a raglán-megoldások.

A kabátok hossza átlag 25 centiméter a földtől — tehát a nyári, hivatalos 30 centiméterrel szemben — valami meg-hosszabbodást jelent. Az öt divatosabb, mint eddig. A kabát anyagából, bőrből, vagy a kabátot díszítő szőrméből készílik. Díszítés maga a bolyhos felületű szövet, a hajtóra és a nyáron annyira megkedvelt gombok.

A fődíszítés természetesen a prém. Magas szőrmegallérok és szőrmemanzsetták divatosak. Hogy milyen formában dolgozzák a kabátot, a szőrmé fajtájától

függ. A hosszuszőrűekből sálallérokat, a rövidkekből pedig állógallért, vagy széles fazonkihajtót készítenek.

A KÉZISZÖTTES JEGYÉBEN

Az ideai divatszövetek bolyhos felületek és laza szövésűek.

A kéziszőtt benyomását keltik. Mintázatuk elmosódott ugyan, de mert a gyapjuszálak selyemmel keverték, a szövetek egyszínű voltak mellett nem hatnak monotonul. Szöveteken kívül, mint divatanyag, a bársony is sokat szerepel. Délutáni franciás kabátokat, kosztümöket és ruhákat készítenek belőle.

Divatszín: a rozsdabarna árnyalatok, a sárgászöld s gyöngyszürke és szilvakék. A fekete szín kevesebbet szerepel, mint más ősszel.

Nagyon divatosak lesznek a rövid kosztümök, melyek részleteikben a régen elmult, boldog idők viseletét elevenítik fel. A rövid kabátok testhez simulóan szabottak. A vállak kiemelten szélesek,

sok esetben a férfikabátok kidolgozásához hasonlóan vattáztattak.

Legtöbbször azonban kis epaulettel, rövid felpelerinek, vállban beráncolt sonkajakkal keltik a váll megszélesítésének látszatát. Bársonykosztümöknél nagy jövőre lesz kilátásuk, ezeknél az egész pállat prémmel borítják.

Az őszi ruhák is a mult idők romantikus ötleteinek felhasználása után készülnek. Itt is a bő és huzott sonkajakra emlékeztető megoldások jellemzőek. A pelerinek, az epaulettel, a sálak és a drapirozások divatosabbak, mint eddig voltak. A vállrészt a most felsorolt díszítések és huzott ujjak segítségével szélesítik ki. A ruha további folytatása sima marad és a szoknya csak mélyen becsúszott ráncokkal bővíti, ez is jóval a csípő alatt kezdődik. Az új őszi ruhák plasztikusan emelik ki a nőies formákat. Ezek szerint a karcsu vonalak még aktuálisabbak, mint eddig voltak: folytatni kell az önmegtartóztató koplalást!

ERDÉLYI ÁGNES (Nagyvárad):

Mi, zsoldnélküli lovagok

Látjátok!?

Mi zsoldnélküli lovagjai vagyunk a fejlődésnek. Bus lovagok, mindig elől vagyunk a fronton, kezünk örökön zászlót markol. Tépett rongyán vérlik a jelszó, mely korszakonként más de mindig serkentő, előrehajtó: mindig eszme.

Mi tagadása vagyunk a meglévőnek, csak állunk daccal szembe az árral. Népek halálos rossz éjszakáin vagyunk biztató lángú fáklya, magunkemésztő lobogással. Hirdetjük: jön Holnap a Mára. De hogyha jön megáldó hajnal, ki sem törődik fáklyalánggal.

Kis eredménnyel elégedők

megállnak a Ma hajnalánál s szürkérefáradt hangon mondják: Lovagok, kifáradtunk a harci lármán. Nekünk elég volt. Elmehtettek.

De mi vagyunk; némáknak szája, gyengének ereje, guávák bátorsága: mi nem megyünk. Örök tragédiánk, hogy megtagadjuk régi hűveink és megtagadjuk mi is hűveinket. Szembeállunk újra az árral, fáklyája vagyunk új éjszakáknak, ellene minden elnyomásnak és zsoldnélküli szegény lovagjai az egyetlen szent haladásnak.

RÁDIO-ÉLET

A hét rádió-műsora

Az éther színe-java

SZIMFONIKUS HANGVERSENYEK

Vasárnap:

Bécs, 13.30: Szimfonikus hangv.
Lipce, 20: Templomi hangv.
Lipce, 21: Mozart-hangv.
Algir, 22: Szimfonikus hangv.
Brüsszel I. 22: Szimfonikus hangv.
Brüsszel II. 22: Szimfonikus hangv.
Stuttgart, 22: Wagner hangv.
Darenty, 22.05: Hangv.
Róma, 22.50: Szimfonikus hangv.

Hétfő:

Varsó, 13.35: Brahms hangv.
Hamburg, 13: Filharmonikus hangv.
Budapest, 13.20: Beethoven IX. szimf.
Brünn, 22: Szimfonikus hangv.

Bécs, 22: Szimfonikus hangv.
Brüsszel II., 23: Szimfonikus hangv.

Kedd:

München, 18: Zenekari hangv.
Zágráb, 21.15: Beethoven hangv.
Toulouse, 21.45: Balett hangv.
Brüsszel II., 22: Szimfonikus hangv.
Prága, 23: Zenekari hangv.

Szerda:

Bréma, 20: Dóm-hangv.
Toulouse, 21.15: Szimfonikus hangv.
Brüsszel I., 22: Szimfonikus hangv.
Prága, 23.05: Szimfonikus hangv.

Csütörtök:

Brüsszel II., 22: Zenekari hangv.

Varsó, 22.16: Szimfonikus hangv.
Brünn, 22.25: Zenekari hangv.
Prága, 23.30: Smetana szimfonikus hgv.
Budapest, 23.55: Rádió-hangv.

Péntek:

Hamburg, 21.10: Romantikus zene-hgv.
Toulouse, 21.10: Ravel hangv.
Varsó, 21.15: Szimfonikus zene.
Milánó, 21.30: Szimfonikus hangv.
Brüsszel II., 22: Szimfonikus hangv.

Szombat:

Breslau, 21: Északi zene.
Brüsszel I., 22: Kamarazene.
Varsó, 22.15: Chopin-hangv.
Toulouse, 23: Tosca-hangv.

OPERA K É S O P E R E T T E K

Vasárnap:

Belgrád, 16.45: Paraszitbecsület.
Bozen, 21: Aida.
Laibach, 21: Operarészletek.
Stuttgart, 21: A repülő hollandi.

Hétfő:

Varsó, 21: Peppina.
Belgrád, 21.30: Faust.
Laibach, 21.30: Operarészletek.
Brüsszel I., 23: La Guitare.

Kedd:

Bécs, 20.25: Operaáriák.
Budapest, 20.30: A repülő hollandi.
Milánó, 21.30: Operaáriák.
Palermo, 21.30: A kalifa puposa.

Szerda:

Budapest, 20.40: Hangjáték.

Csütörtök:

Borosló, 21: Così fan tutte.

Péntek:

Prága, 20.20: Laterne.

Budapest, 20.30: Operaáriák.
Bukarest, 20.40: Traviata.
Pariis, 21.30: Rövid operák.

Szombat:

Budapest, 21: Anna Bál.
Palermo, 21.45: Primarosa.
London, 21.55: Tannhäuser.
Brüsszel II., 22: Francesca.
Róma, 22: Aida.
München, 22.30: Fidelio.

Vasárnapitól - vasárnapig

Vasárnap, október 15.

BUKAREST. 11: Istentisztelet, biblia-magyarazat, templomi karének. 12: Gore Jonescu előadása. 13: Szimfonikus hgv. gramofonon. 14: Könnyű román zene, gramofonon. 18: Vegyes zene. 20: Rádiószabadegyetem. Táncczene. 21: Rádiózenekar hangv. Glück, Brahms, Massenet. 21.40: Pia Zguridescu ének- és zene-hgv. Mozart, Don Juan, Varázsfuvola. Thomas Mignon c. operája. 22.45: Hírek. BUDAPEST. 10.15: Hírek. 11: Istentisztelet. 12.15: Evangélikus istentisztelet. — Az Opera zenekarának hangv. Vezényel: Dohnányi Ernő. Beethoven, Haydn, Bluck, Debussy Liszt. Szünetben: Rádió-kronika. 15: Gramofon hangv. 16: Mezőgazdaság. 16.45: Helyszíni közvetítés a lakaji szüreti ünnepségekről. 17.30: Előadás. 18: Pertis Jenő cigányzenekara. 19.45: Vig párbeszéd. 19.45: Kentner Lajos zongorahangv. Couperin, Beethoven, Schubert, 20.45: Sporthírek. 21.40: Vigjáték előadás a stúdióból. 22.30: Hírek. 23.25: Mándits jazz és Bodrics Béla cigányzenekara, a Pátria-kávéházból. Magyar népdalok. BÉCS. 13.30: Zenekari hang. 16.05: Könyvek órája. 16.50: Délutáni zene. Strauss, Lehár stb. 21.30: Ez a szerelem. Zeneegyveleg. 23: Esti hírek. 23.15: Táncczene.

Hétfő, október 16.

BUKAREST. 13: Hírek. Vegyes, könnyű zene. 14: Zenekari hangv. Gramofon zene. 18: Jazz. 19.15: A jazz-hangv. folyt. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Unnapi hgv. 21.30: Mme Jordanovici: Régi román dalok. 22: Előadás. 22.15: a hangv. folytatása. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon hangverseny. 10.45: Hírek. Felolvasás. Időjárásjelentés. Gramofon hangverseny. 13: Déli harangszó. 13.05: Szergej Szmirnoff balalajka hangv. 14.30: Munkánélküli zenészek hangv. 17: Előadás. 18.30: Gramofonzene. 19.30: Német nyelv gyakorlatok. 20: Magyar Imre cigányzenekara. 21: Rózsa Ignác előadása. A költészet és a zene. 21.30: Beethoven hangv. 23.25: Hírek. Bura Károly cigányzenekara. BÉCS. 13: Zenekari hangv. Strausz-Kálmán Imre stb. 14: Időjárásjelentés, hírek. 14.10—15: Ismert művészek. Operarészletek. (Martha, Bajazzo, Szevillai borbély.) Kompozíciók stb. 16.55: Operategyveleg. 17.25: Fiatalok órája. 22: A bécsi filharmonikusok hangv. 23.25: Táncczene.

Kedd, október 17.

BUKAREST. 13: Hírek. Gramofonhgv. 14: Könnyű zene, gramofonon. 18: Vegyes román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Szimfoniai gramofonon. 20.40 Előadás. 21: Bécsi este. Énekel Gigartu kisasszony. 21.20: Hangv. 22.15: A hangv. folytatása. 22.45: Hírek. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek, felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: Horváth Dundus cigányzenekara. 14.30: Guttenberg György szalonzenekara. 17: Fiatalok órája. 18.30: Gounod-hgv. gramofonon. 19.10: Előadás. 19.40: A magy. kir. 1. sz. Mária Terézia gyalogezred zenekara. 20.30: A repülő hollandi. 24: Garay György dzsezzenekara a „Royal”-kávéházból. BÉCS. 13: A bécsi szimfonikusok déli hangv. 20.25: Közvetítés a bécsi Operaházból. A szünetben: esti hírek. 23.15: Bárzene.

Szerda, október 18.

BUKAREST. 13: Hírek. Könnyű gramofonzene. 14: Vegyes román zene. 18: A rádiózenekar hangv. 19.10: Ivonne Demetriade ének és zongora-hangv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Szimfonikus zenekari hangv. 20.40: Előadás. 21: Filomen hegedű hangv. 21.45: Nina Aurelius dalestje. 23: Hangv. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. Felolvasás, gramofon. 13: Déli harangszó. 17: Kiss Lajos cigányzenekara. 18.15: Szalonzene. 20: Novella. 20.40: Hangjáték. 22.40: Hírek. 23: Vitéz Tibor dalestje. 23.30: Farkas Sándor cigányzenekarának hangv. BÉCS. 12.30: A bécsi szimfonikusok hangv. 17.05: Új osztrák zeneszerzők órája. 20: Katonazene. 22.10: Marx József ének hangv. 22.55: Esti hírek. 23.25: Esti hangv.

Csütörtök, október 19.

BUKAREST. 13: Hírek. Ének és zene-hangv. 14: Könnyű és román zene. 18: Gr. Dinicu zenekar hangv. 19.15: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 21: Marg. Motaxa asszony dalestje. 21.20: Szimfonikus hangv. 22: Előadás. 22.15: A szimfonikus hangv. folytatása. 22.45: Hírek. BUDAPEST. 7.45: Torna. 10.45: Hírek, felolvasás, gramofon. 13: Déli harangszó. 13.05: Egyetemi kórus-hangv. 14.30: Virányi szalonzenekara. 18.30: Az Operaház zenekarának hangv. 20.55: Előadás a stúdióból. 21.30: Zongora-hangv. 22.10: Hírek. — Pertis Pál cigányzeneka-

rának hangv. a Britannia-szállóból. 23.15: Külpolitikai szemle. 23.35: Rádió-hangv. 24.15: Pataky Jazz-zenekara a Szent Gellért-szállóból. BÉCS. 13: A bécsi szimfonikusok hangv. 16.55: Olasz operarészletek. 20: Szórakoztató zene. 23.20: Esti hírek. 23.35: Esti koncert gramofonon.

Péntek, október 20.

BUKAREST. 13: Hírek. Zenekari hgv. gramofonon. 20: Felolvasás. 20.20: Rádiószabadegyetem. 20.40: Traviata. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. Felolvasás. Gramofon. 13: Déli harangszó. 13.05: Az első számú gyalogezred hangv. 14.30: Zongora-hangv. 20.30: Közvetítés az Operaházból. Szünetkor: Hírek. Veres Lajos cigány- és Guttenberg György jazz-zenekara az Osztfende-kávéházból. Énekel Kálmár Pál. BÉCS. 12.30: A bécsi szimfonikusok déli hangv. 14: Hírek. 14.10—15: Ismert művészek: Thomas, Liszt, Puccini, Wagner, Csajkovszki. 23: Esti hírek. 23.15: Esti hangv. Gramofon.

Szombat, október 21.

BUKAREST. 13: Hírek. Gramofon. 14: Könnyű zene. 18: Dzsez. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Dal. 20.40: Előadás. 21: Kórus. 21.45: Xenov Konstantin orosz dalestje. 22.05: Sibiceanu zongorahangv. BUDAPEST. 7.45: Torna, gramofon. 10.45: Hírek. 13: Déli harangszó. 13.05: Bertha István cigányzenekara. 14.30: Buday Gyurka cigányzenekara. 19: Rádióamatőrpostá. 18.30: Budapest város zene-

Antinevralgie

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migrén idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban

kara. 20.15: Buda város énekkara. 21: Gere Lola és Szedő Miklós operettársulatok adnak elő. 23.15: Hírek, gramofon. BÉCS. 13: Déli hangv. 16.45: Munkászenekar mandolin-hangv. 21.55: A bécsi szimfonikusok hangv. 23.05: Esti hírek. 23.20: Táncczene.

TARKA HIREK

5000 AUTÓ SZINHAZA

Az Egyesült Államokban lévő Kana-dán város a nagy szabadtéri színházáról híres. Minthogy ezt a színházat sok idegen gépkocsitulajdonos látogatja, az igazgatóság a nézőtérre hét félkör alakú emelvényt emeltetett. Ezekre a nézők be-léptijegyeik megváltása után kocsi-jukkal együtt felmehetnek a azokból végigné-zhetik az előadást.

NÖVÉNYKERT UTJA AZ ÓCEANON

A drezdai állami növénykert az érzé-keny trópusi növények olyan ritka gyűjteményéhez jutott, amelyet sértetlen állapotban még Európába nem hozhat-tak. Most megrendelésre légi uton szállí-tott a rio-de-janeirói növénykert ilyen gyűjteményt Drezdába. Egy repülőgép vitte az értékes gyűjteményt Pernambuk-kóba, ahol a Graf Zeppelin léghajón Friedrichshafenbe, azután pedig a német légi Hanza csatlakozó gépével Drezdába vitték. Az út száz óra hosszát tartott.

VILAGOS MAGYARAZAT

Az egyik francia muzeumban meg akarták állapítani, hogy a látogatók kö-zül ki mi iránt érdeklődik. Evégből egy ivre minden látogató ráírta, miért jött a muzeumba. Az egyik azt mondta, a szép képek miatt, a másik szoborcsoporthoz-tokat akart megbámulni, a harmadik történelmi jelentőségű okiratokat akar tanulmányozni. Csak egy látogató volt igazán becsületes. Ő ugyanis ezt írta: „Engem a kutya időjárás hozott ide.”

UJ JÉGKORSZAK KÖZELEDIK

Erdmann Gunnar svéd geológus meg-állapítása szerint az Alpoktól északra le-vő országok növényzetének fejlődéséből egy új jégkorszak közeledtére lehet kö-vetkeztetni. Skandináviában és Angliá-ban azok a fák, amelyek lombjukat ko-rán hullatják, fogyóban vannak. Ennek magyarázatát állítólág a légköri és földfelület erősebb lehűlésében találják. De azért nem kell megijedni. Az új jég-korszak vagy tízezer év múlva éri el Kö-zép-Európát.

Ha butorait tőlünk vásárolja, 3 előnye van:

1. Minőségben elsőrendűt kap
2. OTTHONA IZLÉSES lesz!
3. Kézpénzért nagyon olcsón és hitelben is nagyon kedvező feltételek mellett vásárolhat!

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR R.-T.
MAROSVÁSÁRHELY * BUKAREST * BRASSÓ

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Fajtiszta harz-i kanárik eladók. Járny Lajos, Carei Str. Mărășești 2. 13251

Schweighofer hangverseny-zongora, kitűnő hanggal, olcsón eladó. Strada Sara Bogner 8-a. 13230

Eladó megyeszékhelyen jól berendezett mosóda, vegytisztító. Cím 13207. szám alatt a kiadóban.

SOHASEM SZAKALDÓ SPORTHARISNYAK nem léteznek! Legtartósabban gyártja 45 lejért Gross Ferenc harisnyagyára, Kapu-utca 38. (udvarban). 13223

GYÜMÖLCSFAK, ÖSZI ÜLTETÉSNEK, megfelelő dupla orgona, magastörzstű, bokor és folyórózsák, diszbokrok, diszfűvek, stb. kaphatók október 20-tól kertészetemben. Bayer Ferenc, Brassó, Kereszt-utca 23-c.

Szőnyeg nélkül sohase lesz otthonos a lakása!

Csak a szőnyeggel lesz a lakása tökéletesen kellemes, mert a legszebb butorok sem érvényesülhetnek, ha a puszta padlón állanak! Pótolja ki most régi szőnyeget újakkal — ki tudja, meddig vásárolhat még a mostani előnyös árakon.

Tellmann & Wocet

szőnyegáruház, Brassó, Buzasor 8.

Állást nyer

2 cukrászsegéd, önálló munkások, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Tasnády cofeteria, Str. Gusteritei 4., Sibiu. 13268

Állást keres

Intelligens árva leány, háztartás minden ágában jártas, női kézimunkához ért, elhelyezkedést keres idősebb házaspár, vagy magános urnő háztartásában, mint házzvezető. Fizetési igénye 600 lej és ellátás. Cím 13267. szám alatt a kiadóhivatalban.

Egészséges asszony szoptatós dajkának ajánlkozik. Domokos Jánosné, Jara de Mureș, pósta Gornesti. 13265

Lakás

Szobás, konyhás lakást keresek november 1-re. Címeket kiadóba kérek „Pormentes” jellegre. 13244

Könyvek

HASZNOS TUDNIVALOK. Ez a sorozat csupa praktikus könyvet foglal magában. Egy-egy kötet ára 20 lej. Konyhakertészet, Gombatermesztés otthon, Kis terméskönyv, Aquarium-terrarium, Kis ásványhatározó. Növény megfigyelések, Növénykísérletek, Kísérletek egy cserép-növényvel, Állatmegfigyelések, Házi állatsereglet, Méhészkedés, Kis ötvös, Kis vegyész, Vidám búvészet, Játékszerkesztés, Művirágkészítés, Különböző csipkefajták, Kosárfonás, Egylámpás rádióvevő, Fotográfunk, Matematikai kísérletek, Bélyeggyűjtés, Magyar bélyegek katalógusa, Regipénz gyűjtés, Népművészeti gyűjtés. A mikroszkópium csodás világa. Vidéki rendeléseknél kérjük a pénzt bélyegeken előre beküldeni plusz 10 lej portóköltiségre. Brassói Lapok Könyvosztálya.

PETŐFI SÁNDOR összes költeményei új kiadása, Athenaeum kiadásban jelent meg, művészi rajzokkal díszítve, egész vászonkötésben, 474 oldal terjedelemben. Ára 120 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

Ökrös fogat vagy automobil?

Melyikkel célszerűbb az utazás?

Erre épp oly könnyű a felelet, mintha azt kellene eldöntenie, hogy milyen uton fogja közölni a közönség legszélesebb rétegeivel, hogy valami eladni valója van, hogy valamit venni akar, hogy állást, vagy alkalmazottat keres, házasodni akar, stb.

Ne nézzen arra a néhány lejre, ne kísérteljezzen hiábavalóan, ne hagyja magát befolyásolni senki által, csak a bevált, 100 százalékosan biztos módszer hoz eredményt: a B. L. apróhirdetési rovata.

Primăria Municipiului Braşov

No. 26.274—1933

Serv. Economic.

PÁLYAZATI HIRDETMEY

Brassó törvényhatósági város polgármesteri hivatala ezennel román állampolgársággal bíró építő mérnökök részére pályázatot hirdet az ugynevezett „Sprengtavak” környékének átalakítására vonatkozó terv elkészítése céljából amely sportjátékokra, strandfürdő és vízisportra alkalmas népligetet foglaljon magában. A három legjobb tervért 20, 15 és 10 ezer lej értékű jutalomdíjak vannak kitűzve.

A helyrajzok, fényképek és a közelebbi felvilágosítások a városi üzemekre vonatkozó ügyosztályban kaphatók.

A tervek a polgármesteri hivatalnál f. évi november 16-án d. e. 10 óráig a név említése nélkül, jellege alatt nyújtandók be.

Braşov, 1933 október 9. l.
Primar: Dr. C. Voicu mp. Secretar General: Socaciu mp.

Ezennel tudomására hozom a t. közönségnek, hogy október 17-től fogva saját üzletemben, Hirscher-utca 8. szám alatt ismét mindenféle húsarukat a legolcsóbb napiárakkal fogok tartani (vezetni). Biztosítom a t. közönséget, hogy csak elsőrangú minőségű árúkat, szolid és szakszerű kiszolgálás mellett, a legszívélyesebben fogom fogadni.

Szívélyes látogatását kérve vagyok

I. SEIDNER

Alkalmas bevásárlási forrás vendéglők és kifőzések részére.

ÖNKÉNTES INGATLAN ÁRVERÉS.

Brassó Lövéde-tér (Cenksetátér) villa sorban, telek 500 m. önkéntes árverésen október hó 21-én délután 4 órakor Brassó, Hirscher-utca 19 sz. Dr. S. Taglicht ügyv. irodájában eladatik. Feltételek fenti irodában délutánonként 4—7 óra közt megtudhatók.

Das Siebenbürgisch-Deutsche

Tageblatt

in Hermannstadt

(Gründungs-jahr 1874)

ist die politisch führende

Stimme der deutschen

Volksgemeinschaft in

Rumänien. Das beste

Nachrichtenblatt und

das werbeträftigste

Anzeigenorgan

Zuschriften wegen Bezug und Anzeigenveröffentlichung sind zu richten an:

Verwaltung des Siebenbürg.-Deutschen Tageblattes Hermannstadt-Sibiu (Rumänien) Königin Mariastraße 25.

ÜZLETMEGNYITÁS!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy október 16-án nyitom meg

női- és férfiszövetből

és a ruhákhoz szükséges

hozzávalókból álló szaküzletemet.

Raktáromat a legiobb minőségű gyártmányokkal láttam el és ezáltal abban a helyzetben vagyok, hogy t. vevőim legkényesebb igényeit is kielégíthetem.

Egyetlen próba meggyőzi Önt.

Teljes tisztelettel:

D. BERBECAR

Brassó, Buzasor 3.

GÜTERMANN

FÉLE VARRÓ- ÉS GOMBLYUKSELYEM.

A varróselyem előnye hogy egyenlő értékű a nyersselyemmel.

A varróselyem tiszta selyemből készül.

A varróselyem szintartó.

A varróselyem ellentáll az időnek.

A varróselyem fénye természetes.

A varróselyem több mint 600 féle színben készül.

A varróselyem olcsó.

A varróselyem puha, elasztikus és a varrásnál alkalmazkodik a ruhadarabokhoz.

A varróselyem felhasználásánál a szemek nem szakadnak el.

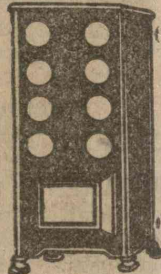
A gyapjú, vagy selyemszövetek festésénél a varrás csak akkor kapja meg az új színt, ha gépselymet alkalmazunk — Figyeljen jól tehát, hogy ruhája mivel lesz megvarrva. Ne ta-
karékoskodjon a varrásnál.

A varróselyemnek nincs párja!

Használjon tehát Gütermann-varróselymet, az a legjobb.

GÜTERMANN & Co. S. A. ROMÂNIA, BUCUREȘTI.

Szanatóriumok, községi előljáróságok, iskolák, orvosok, hivatalok és magánosok

részéről vett elismerőlevelek tömege igazolja, hogy a

„ZEPHIR” kályha

a maga nemében egyedülálló és utolérhetetlen. — Képviselő:

Thomas, Scheeser & Galtz
Brassó.

A tüdőbaj gyógyítása, megelőzése

Írta: Dr. Müller Vilmos ig. főorvos, kft. tanácsos. — Fontos könyv a tüdőbaj gyógyításáról. Ára 90 lej. Kapható

Brassói Lapok Könyvosztályában

Karl Fröhlich és Tsa

vaskereskedés

Brassó, Hosszu-utca 30
Telefon 221

Állandó in dusan felszerelt raktár minden

kovács, lakatos, bádógos ács, asztalos, építész, mezőgazdasági

szükségleti cikkből, a legolcsóbb napi árakon.

Nagy főzőkemence és főzőedény-raktár.

Házak, telkek

és egyéb ingatlanok adás-vevését szakszerűen közvetíti: V. W. DRESSNANDT & Co. Brassó, Kapu-u. 52.